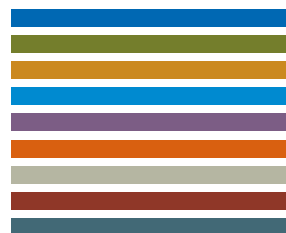
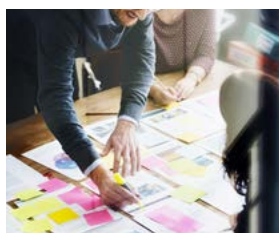

Tuarascáil Bhliantúil

2016

Shármhaitheas

Nuálaíocht

Cruithaitheacht

Coimisiún Forbartha an Iarthair
Teach Diolúin, Bealach an Doirín,
Contae Ros Comáin, Éire.

Guthán: +353 (0) 94 9861441

Facs: +353 (0) 94 9861443

Ríomhphost: info@wdc.ie

Suíomhanna Gréasáin: www.wdc.ie

CLÁR ÁBHAR

Tuairisc an Phríomhfheidhmeannaigh	2
Réamhrá	5
Cuid 1: Forbairt Chothromaithe Réigiúnach	9
Cuid 2: An Réigiún a Chur Chun Cinn	15
Cuid 3: Forbairt Réigiúnach	19
Cuid 4: Ciste Infheistíochta an WDC	23
Cuid 5: Seirbhísí Corparáideacha	27
Aguisíní	31
Aguisín 1: Comhaltaí Boird/Comhaltaí Coiste	32
Aguisín 2: Tinreamh an Bhoird	35
Aguisín 3: Táillí agus Speansais Boird	35
Aguisín 4: Tuarastal agus Speansais PF	36
Ráiteas Airgeadais 2016	35
Giorrúcháin	59

TUAIRISC AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

Ról Níos Fearr do Choimisiún Forbartha an Iarthair i gClár an Rialtais 2016

Aithníonn an OECD go bhfuil “cur chuige nua maidir le forbairt réigiúnach ag teacht chun cinn”, ceann ina ndírítear ar bhearta chun iomaíochas sna réigiúin a mhéadú. Laistigh den chomhthéacs sin i gcomhair forbairt réigiúnach chaith an Coimisiún cúpla bliain ag dearadh agus ag seachadadh tionscnamh fáis agus mar gheall ar na tionscnaimh sin tugadh beagnach 5,000 post nó gnólacht beag slán nó cruthaíodh as an nua iad faoin tuath in Éirinn. Tugann an saineolas sin atá againn ar leibhéal forbartha réigiúnaí deis dúinn Réigiún Iarthar na hÉireann a athshuíomh i gcomhair fás eacnamaíoch inbhuanaithe.

Mar gheall ar na hiarrachtaí sin chun tacú leis an réigiún sa cháipéis ó mhí na Bealtaine 2016, “*Clár i gcomhair Rialtas comhpháirtíochta*”, tugadh ról níos láidre don Choimisiún maidir lena shainchúram don Fhorbairt Réigiúnach in Iarthar na hÉireann:

“Treiseoimid arís ról Choimisiún Forbartha an Iarthair, ionas go dtacaíonn sé le cur i bhfeidhm pleananna i gcomhair jabanna ar bhonn réigiúnach san Iarthar agus san Iarthuaisceart.”

Leis sin d’fhéach an Coimisiún le gníomhaíochtaí a dhearadh agus a chur i bhfeidhm chun tacú leis an bhfeidhm Aireachta um Fhorbairt Réigiúnach agus le haidhm uileghabhálach an Rialtais **“lánfhostaíocht inbhuanaithe a sheachadadh. Ciallóidh sé sin 200,000 post breise faoin mbliain 2020, agus beidh 135,000 de na poist sin lasmuigh de Bhaile Átha Cliath.”**

Mar thaca leis na cuspóirí sin agus a shainchúram féin agus a spriocanna straitéiseacha, d’éirigh le Coimisiún Forbartha an Iarthair na rudaí seo a leanas a bhaint amach in 2016:

- **Forbairt gheilleagar tuaithe na réigiún a spreagadh bunaithe ar fhorbairt inbhuanaithe láidreachtaí agus acmhainní Réigiún an Iarthair.**
 - Tá foireann tionscadal an Choimisiúin-AE mar aon le páirtithe leasmhara réigiúnacha agus idirnáisiúnta ag gabháil do chlár éagsúla AE chun tacú le fás sna hearnálacha Cruthaitheacha, Turasóireachta, Bithgheilleagair agus GBM. I measc na ngníomhaíochtaí a thairgtear tá siad seo a leanas
 - Tacaíocht le haghaidh Cóirthrádáil Idirnáisiúnta – gnóthaí réigiúnacha ag taispeáint a gcuid táirgí go hidirnáisiúnta
 - Na líonraí earnála – www.Mycreativeedge.eu ag a bhfuil 649 próifíl foilsithe, agus 262 díobh ó réigiún an Iarthair. Rochtain á tairiscint do ghnóthaí cruthaitheacha ar mhargaid domhanda.
 - Tacaíocht do scéimeanna fuinnimh Bithgheilleagair Tuaithe – Cora Droma Rúisc, Ros Comáin agus Caisleán an Bharraigh.
 - Tionscnaimh tacaíochta do phobail tuaithe (bailte beaga) – teastaíonn anailís a chur i gcrích ar fhiontar pobail Leitir Fraic agus táthar ag leanúint de na céimeanna fáis.
 - Tús curtha le tionscnamh biúró na Comhdhála Réigiúnaí– Réamhscópáil ar an ngá atá le saoráid a bhunú chun tacú le fás san earnáil grúp-áineasa.
 - Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair, i gcomhpháirt le hInstitiúid na Gaillimhe-Maigh Eo agus Ionad Scannán na Gaillimhe, ag forbairt tionscnaimh Bealaí Cruthaitheacha/Mol Fiontraíochta atá nasctha go díreach le cúig cinn de na moltaí sraithe is airde sa Tuarascáil An Iarthair Cruthaitheach.
 - Tacaíocht don choincheap maidir le slí eacnamaíoch an Atlantaigh.

TUAIRISC AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

- **Trí Chiste Infheistíochta an Choimisiúin, caipiteal riosca a sholáthar d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide agus d'fhiontair shóisialta agus iad ag tosú amach nó ag leathnú.**

- D'infheistigh an Coimisiún €2.3 milliún i 11 fhiontar in earnálacha idir ghléasanna leighis agus fhorbairt bogearraí agus déantúsaíocht ardteicneolaíochta agus tionscail chruthaitheacha le cois seirbhísí a bhfuil géarghá leo i bpobail áitiúla.

- **Bonn eolais a chur faoin gceapadh beartas ar fhorbairt eacnamaíochta agus sóisialta i Réigiún an Iarthair tríd an anailís ardcháilíochta.**

- Comhúraíocht ar Chomhdháil faoin gCreat Náisiúnta Pleanála. Rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair i gcomhar le hInstitiúid Whitaker ag Ollscoil na hÉireann, Gaillimh comhúraíocht ar an gComhdháil a bhí ar siúl ar an Aoine, an 9 Meán Fómhair in OÉ Gaillimh.
- *Rail freight and the western region (Lasta Iarnróid agus Réigiún an Iarthair)* - staidéar arna choimisiúnú ag Coimisiún Forbartha an Iarthair ina ndearnadh imscrúdú ar an bhféidearthacht maidir le trácht lastais iarnróid nua sa réigiún.
- Sé fhoilseachán de chuid Insight ar shaincheisteanna eacnamaíocha éagsúla a mbíonn tionchar acu ar an réigiún.

- **Na buntáistí a bhaineann le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn.**

- Fás ar an ardán promóisin réigiúnaigh – www.lookwest.ie tháinig fás 25% go dtí 89,500 ar líon iomlán na gcuaríteoirí chuig an suíomh gréasáin.
- Tháinig fás go dtí 19,994 ar lucht féachana na meán sóisialta (fás 15% bliain ar bhliain)

Ag breathnú ar aghaidh, is é an fhís atá againn dlús suntasach a chur leis an bhfás sin trí thionscnaimh chistithe a úsáid. Bainfidh go leor acu seo feidhm as saíneolas agus acmhainní AE. Lena chois sin, tá WDC ag cuimsiú croíthéamaí EU2020, is é sin Cliste, Cuimsitheach, Inbhuanaithe, agus go dtí pointe, Rialachas, mar chuid dá phlean chun fíis réigiúnach 2020 a ghnóthú. Táthar ag súil ar an iomlán ón mbeagnach 5000 post inniu agus mar gheall ar ár gcuid iarrachtaí ar bhonn réigiúnach, náisiúnta agus le tacaíocht an AE, go bhféachfaidh comhpháirtithe idirnáisiúnta le 19,000 post sa bhreis a chruthú laistigh den réigiún forimeallach seo faoi 2020. Éiteas thar a bheith comhoibríoch is ea an bealach a ngnóthóimid seo agus an-tábhacht leis na húdaráis áitiúla, páirtithe leasmhara réigiúnacha agus go deimhin an AE chun torthaí fiontraíochta agus fostaíochta a dhéanamh dár n-iarrachtaí.

Mar thoradh orthu sin agus ar phríomhfhorbairtí eile, tá feabhas suntasach tagtha ar chumas na heagraíochta an sainchúram atá uirthi fostaíocht a chruthú a chomhlíonadh agus í féin a bhunú mar eagraíocht forbartha réigiúnaí atá féintuilleamaíoch agus ábalta.

Mar fhocal scoir is cóir déarfainn buíochas ó chroí a ghabháil le foireann iontach an Choimisiúin a d'oibrigh chomh crua agus go deimhin leis na comhpháirtithe réigiúnacha a chabhraigh chun na torthaí seo a bhaint amach do réigiún an Iarthair. Ba mhaith liom buíochas speisialta a ghabháil freisin leis an mBord agus lena Chathaoirleach (Paddy McGuinness) atá ag éirí as,

agus a d'oibrigh de shíor chun leasanna agus saindualgas an réigiúin agus na heagraíochta a chur chun cinn.

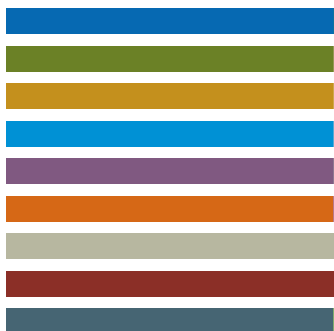

Ian Brannigan

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (A) agus an Ceann Forbartha Réigiúnaí

RÉAMHRÁ

RÉAMHRÁ

Ráiteas Misin

Troid ar son fhorbairt gheilleagrach, shóisialta agus chultúrtha Réigiún Iarthar na hÉireann.

Ráiteas Físe

A bheith ar an ngníomhaireacht a dtéann cách chuici chun Réigiún Iarthar na hÉireann a fhorbairt.

Croí-Luachanna

- i. **Com hoibriú:** Bímid ag comhoibriú le gach eagraíocht náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil chun Réigiún an Iarthair a fhorbairt
- ii. **Ceannaireacht:** Cothaímid ceannaireacht thar ghníomhaíocht gheilleagrach agus shóisialta taobh istigh de Réigiún Iarthar na hÉireann
- iii. **Nuálaíocht:** Spreagaimid agus cuirimid nuálaíocht chun cinn i bhforbairt Réigiún an Iarthair
- iv. **Ionracas agus Iontaoibh:** Déanaimid iarracht iontaoibh ár gcliant agus ar bpáirtithe leasmhara go léir a fháil trí bheith chomh hionraic agus is féidir linn a bheith i ngach ceann dár mbeartaíochtaí leo
- v. **Inoiriúnaitheacht agus Solúbthacht:** Tá WDC agus a fhoireann in ann dul in oiriúint d'ímthosca atá ag athrú agus iad solúbtha chuige sin

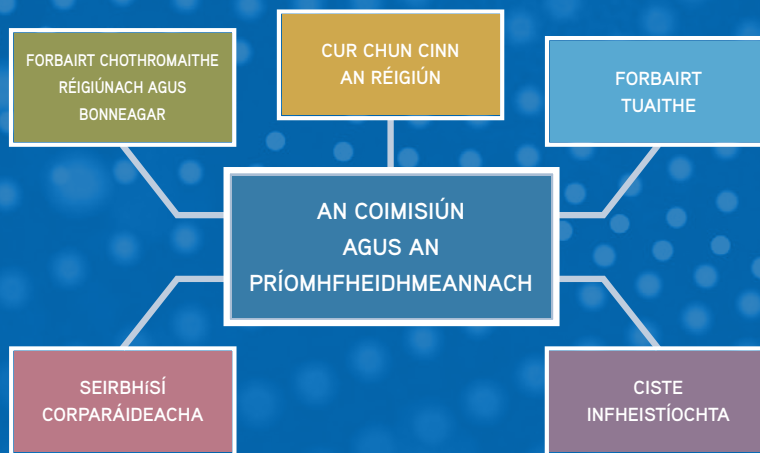
Struchtúr an WDC

Tá ochtar comhaltaí i gCoimisiún Forbartha an Iarthair arna gceapadh ag an Aire Ealaíon, Oidhreachta, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta (feic Aguisín 1 maidir le ballraíocht 2016).

Faigheann an Coimisiún tacaíocht ó choiste feidhmiúcháin tiomanta atá lonnaithe i dTeach an Diolúnaigh, Bealach an Doirín, Contae Ros Comáin. Tá foireann choibhéiseach lánaimseartha de 12.6 againn agus foireann thionscadal AE freisin ina bhfuil triúr feidhmeannach. Tugann sé sin saineolas uathúil don réigiún ar anailís beartais, forbairt réigiúnach agus tuaithe, infheistíocht agus seirbhísí corparáideacha.

Ina theannta sin, faighimid tacaíocht ó phainéil chomhairleacha speisialta agus ó ionadaithe ón earnáil phoiblí, ón earnáil phríobháideach agus ón earnáil dheonach chun cabhrú linn le tionscnaimh éagsúla.

Struchtúr na hEagraíochta

Dréacht-chuspóirí Straitéiseacha Choimisiún Forbartha an Iarthair 2015-2018

- Eolas a thabhairt agus tionchar a imirt ar cheapadh beartais ar fhorbairt gheilleagrach agus shóisialta i Réigiún Iarthar na hÉireann trí anailís ar ardchaighdeán a dhéanamh.
- Na tairbhí a bhaineann le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún Iarthar na hÉireann a chur chun cinn.
- Forbairt gheilleagar an Iarthair a chur chun cinn bunaithe ar fhorbairt inbhuanaithe láidreachtaí agus acmhainní Réigiún an Iarthair.
- Caipiteal riosca a sholáthar do mhicrifhiontair, d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide, agus d'fhiontair shóisialta (agus iad ag tosú amach nó ag fairsingiú) trí Chiste Infheistíochta WDC (WIF).
- An WDC a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil, éifeachtach agus foghlama.
- A chinntiú go n-aithnítear agus go dtacaítear le sainchúram an Choimisiúin ag gach leibhéal den Rialtas.
- Ciste fáis straitéisigh atá nuálach agus sonrach don réigiún a bhaint amach agus a choimeád chun freastal ar riachtanais Réigiún Iarthar na hÉireann sa todhchaí.
- Treoirthionscadal um Oifig um Fhorbairt Réigiúnach Straitéiseach a bhunú agus a mheas in Iarthar na hÉireann d'fhonn sainchúram an Choimisiúin maidir le dlús a chur faoi fhás geilleagrach sa réigiún a neartú.

CUID I

FORBAIRT CHOTHROMAITHE RÉIGIÚNACH

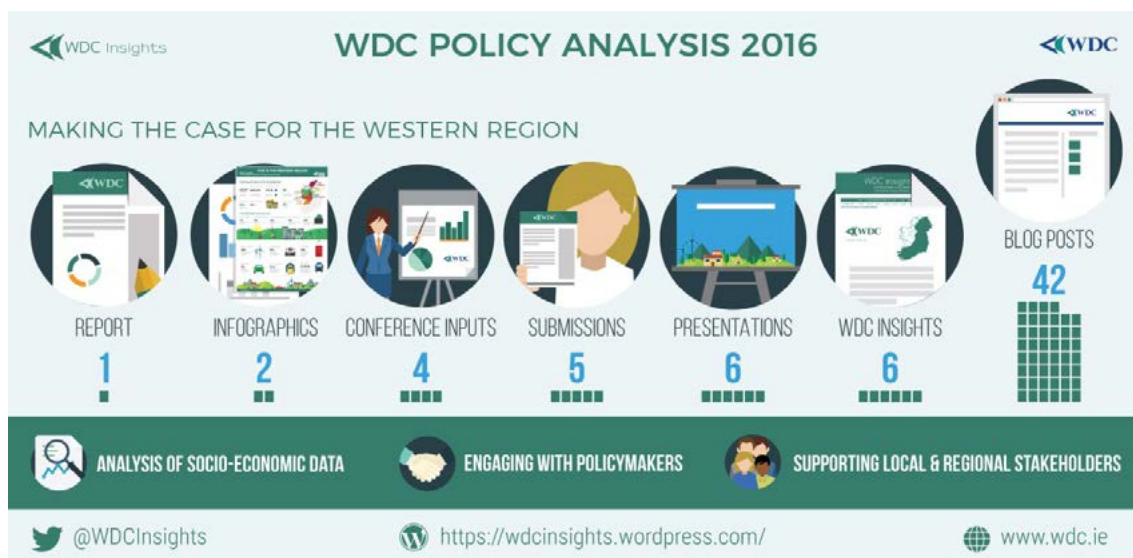

FORBAIRT CHOITHROMAITHE RÉIGIÚNACH

Eolas a thabhairt agus tionchar a imirt ar cheapadh beartais ar fhorbairt gheilleagrach agus shóisialta i Réigiún Iarthar na hÉireann trí anailís ar ardchaighdeán a dhéanamh.

Gné thábhachtach d'obair WDC is ea anailís ar shonraí agus treochtaí socheacnamaíocha laistigh de Réigiún an Iarthair. Cuireann sé seo bonn daingean eolais ar fáil agus tuiscint ar na buncheisteanna agus dúshlán atá roimh Réigiún an Iarthair. Tá sé mar bhonn freisin ag clár oibre Choimisiún Forbartha an Iarthair.

Tá príomhghníomhaíochtaí fhoireann Anailíse Beartais an Choimisiúin i rith 2016 aibhsithe sa ghrafaic faisnéise thíos.

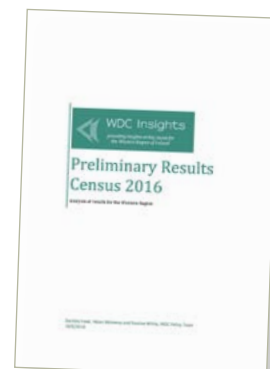
Anailís Shocheacnamaíoch

Thug foireann Anailíse Beartais an Choimisiúin faoi anailís mhionsonraithe ar raon buncheisteanna socheacnamaíocha a bhí ábhartha d'fhorbairt eacnamaíoch agus shóisialta Réigiún an Iarthair i rith 2016. Foilsíodh an anailís sin agus scaipeadh í ar dhreamanna éagsúla.

Tuascáil: Réamhthorthaí ó Dhaonáireamh 2016: Anailís ar thorthaí do Réigiún an Iarthair

I mí Aibreáin 2016 rinne Príomhoifig Staidrimh na hÉireann Daonáireamh. Foilseofar torthaí iomlána Dhaonáireamh 2016 i rith 2017 ach i mí Iúil na bliana seo, d'fhoilsigh an Phríomh-Oifig Staidrimh na réamhthorthaí. Rinneadh anailís i dtuascáil Choimisiún Forbartha an Iarthair ar réamhthorthaí Réigiún seacht gcontae an Iarthair (An Clár, Dún na nGall, Gaillimh, Liatroim, Maigh Eo, Ros Comáin agus Sligeach). Is iad seo na táscairí ar a ndearnadh imscrúdú:

- Athrú Geografach ar an Daonra
- Codanna den Athrú ar an Daonra
- Tithíocht

WDC Insights

D'fhoilsigh an Coimisiún sé *WDC Insights* i rith 2016:

1. *WDC Insights: Census 2016 – Daonáireamh 2016 – Réamhthorthaí do Réigiún an Iarthair (Samhain)*

Tugann *WDC Insights* achoimre ar phríomhthorthaí Dhaonáireamh 2016 le haghaidh Réigiún an Iarthair. Déantar scrúdú ann ar athrú daonra, ar imirce agus ar éagsúlachtaí inscne.

Íoslódáil: [WDC Insights: Census 2016 – Preliminary results for the Western Region](#)

2. *WDC Insights: Próifíl Fiontar Réigiún an Iarthair (M.Fómh.)*

Déantar scrúdú sa *WDC Insights* seo ar phróifíl fiontar Réigiún an Iarthair, ag tarraingt ar shonraí Dhéimeagrafach Gnó na Príomh-Oifige Staidrimh le haghaidh 2014 (na cinn is déanaí atá ar fáil). Déantar scrúdú sna sonraí ar fhiontair atá gníomhach sa gheilleagar gnó agus tá coimriú sa *WDC Insights* seo ar struchtúr reatha bhonn fiontair an réigiúin mar aon le súil a chaitheamh ar fheidhmiú na bhfiontar de réir earála ó 2008 i leith.

Íoslódáil: [Enterprise Profile of the Western Region](#)

3. *WDC Insights: Fiontraíocht i gContaetha an Iarthair (M.Fómh.)*

Déantar scrúdú sa *WDC Insights* seo ar phróifíl fiontair sheacht gcontae Réigiún an Iarthair, ag tarraingt ar shonraí Dhéimeagrafach Gnó na Príomh-Oifige Staidrimh le haghaidh 2014 (na cinn is déanaí atá ar fáil). Déantar scrúdú sna sonraí seo ar fhiontair atá gníomhach sa gheilleagar gnó agus tá coimriú sa *WDC Insights* seo ar struchtúr reatha bhonn fiontair gach contae mar aon le súil a chaitheamh ar fheidhmiú na bhfiontar de réir earála ó 2008 i leith.

Íoslódáil: [Enterprise in Western Counties](#)

4. *WDC Insights: An Tionchar a bhí ag Earnálacha ar Théarnamh Post Réigiún an Iarthair (Beal)*

Bhí an téarnamh post níos moille i Réigiún an Iarthair ó 2012 i leith mar gheall den chuid is mó ar chúil nó crapadh i bhfostaíocht in earnálacha seirbhísí margaidh, i gcomparáid le fás sa chuid eile den stát. Scrúdaítear i bhfoilseachán *WDC Insights* an tionchar a bhí ag earnálacha ar threochtaí post le déanaí.

Íoslódáil: [Impact of Sectors on Western Region's Jobs Recovery](#)

5. *WDC Insights: Téarnamh Post agus Réigiún an Iarthair (Aib.)*

Diaidh ar ndiaidh tá feabhas ag teacht ar chúrsaí fostaíochta in Éirinn ó 2012 i leith. Cé go bhfuil líon na bpost ag dul i méid i Réigiún an Iarthair, níl an patrún céanna i gceist leis, agus níl sé ag tarlú ag an ráta céanna, is atá in áiteanna eile. Déantar scrúdú i bhfoilseachán *WDC Insights* ar roinnt de na gnéithe speisialta a bhain le margadh saothair Réigiún an Iarthair i rith 2012-2015.

Íoslódáil: [Jobs Recovery and the Western Region](#)

6. *WDC Insights: Lasta Iarnróid: Rogha Iompair Níos Inbhuanaithe (Fea)*

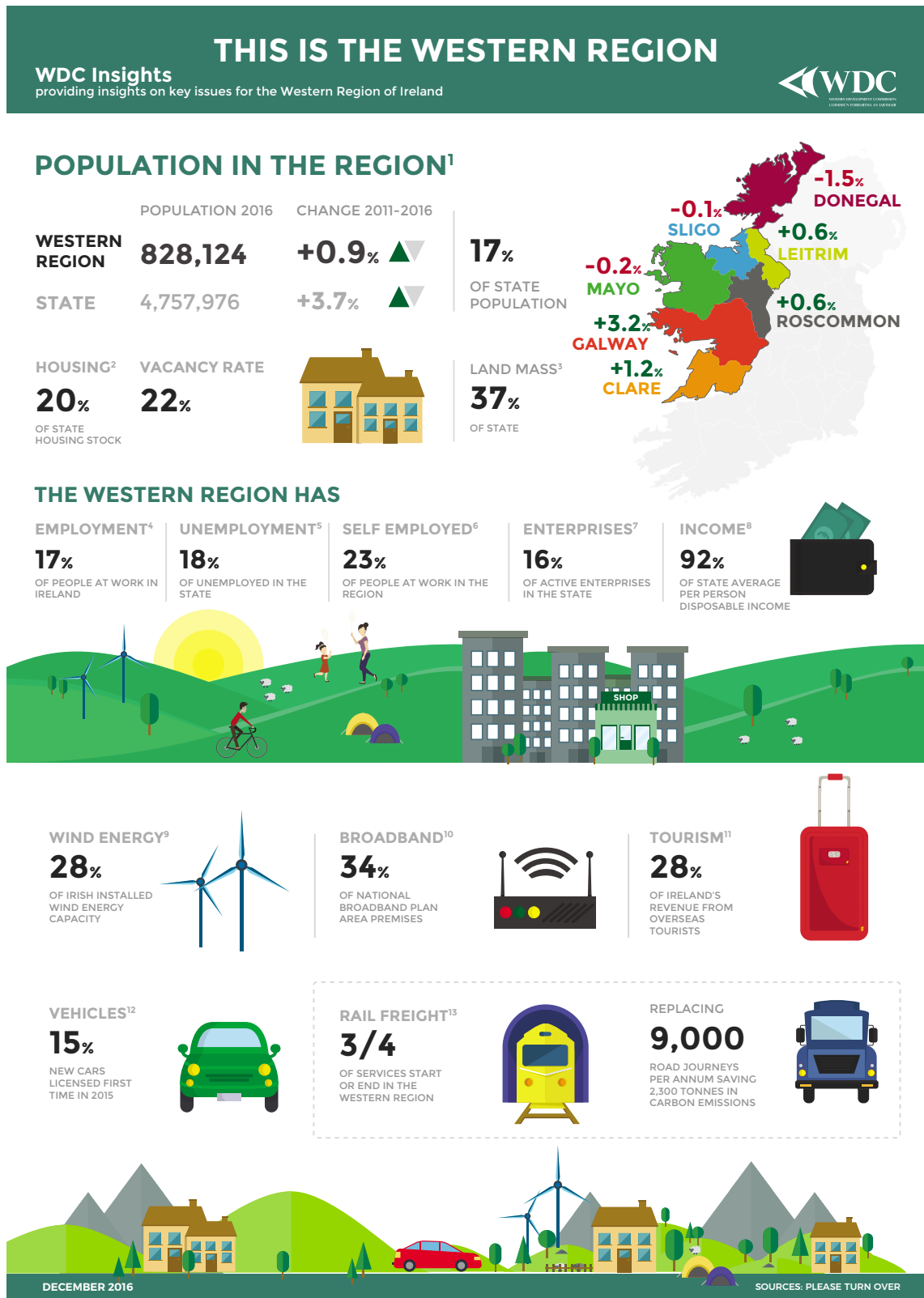
Aibhsítear sa *WDC Insights* seo roinnt de na torthaí ó thuascáil a d'fhoilsigh an Coimisiún ag deireadh 2015 'Rail freight in the Western Region (Lasta Iarnróid i Réigiún an Iarthair)'. Aibhsítear ann an fhéidearthacht chun astaíochtaí a laghdú agus tranglam a mhaolú ar an ngréasán bóthair ach cuid den lasta a bhogadh ón mbóthar go dtí an t-iarnród.

Íoslódáil: [Rail Freight: A More Sustainable Transport Option](#)

Grafaic Faisnéise

Le haghaidh deireadh na bliana 2016 chuir foireann Anailíse Beartais an Choimisiúin grafaic faisnéise le chéile de Réigiún an Iarthair, ag aibhsiú príomhstaitisticí agus gnéithe tábhachtacha a chuireann le geilleagar agus le saol an réigiúin.

Blag WDC Insights

I rith 2016, scríobh agus d'fhoilsigh an Coimisiún 42 post ar <https://wdcinsights.wordpress.com>. I dteannta saincheisteanna agus topaicí a cumhdaíodh in WDC Insights agus i bhfoilseacháin eile, rinneadh imscrúdú i mblaganna ar ríomhobair, Obair sa Todhchaí, Oll-bhreislach réigiúnach, maoiniú an rialtais áitiúil, beartas tuaithe, clárúcháin feithiclí agus soláthar céimneach leathanbhanda.

Cuir i láthair agus Ionchuir ag Comhdhálacha

Rinne an fhoireann Anailíse Beartais roinnt cur i láthair agus rinne siad cathaoirleacht ar sheisiúin ag comhdhálacha i rith 2016:

- Bhí Coimisiún Forbartha an Iarthair i mbun cathaoirleachta ar sheimineár Údarás na Gaeltachta “Saincheisteanna domhanda... Réitigh áitiúla” inar díriodh ar Fuinneamh sa Phobal, Béal an Mhuirthea
- Réamhthorthaí ó Dhaonáireamh 2016: Ros Comáin, cur i láthair do Choiste Forbartha Pobail Áitiúil Ros Comáin
- Réamhthorthaí ó Dhaonáireamh 2016: Anailís ar thorthaí do Réigiún an Iarthair, cur i láthair do Choimisiún Forbartha an Iarthair
- Coimisiún Forbartha an Iarthair, cur i láthair do Chuideachta Forbartha Áitiúla an Chláir
- Nuashonrú ar Bhonneagar i Réigiún an Iarthair, cur i láthair do Choimisiún Forbartha an Iarthair
- Nuashonrú ar bheartas Leathanbhanda agus Leathanbhanda den Chéad Ghlúin Eile i Réigiún an Iarthair, cur i láthair do Chomhairle Contae Ros Comáin
- I mbun cathaoirleachta ar dhá sheisiún i rith chomhdháil bhliantúil Regional Studies Association – Brainse na hÉireann a ndearna an Coimisiún comhurraíocht uirthi

Aighneachtaí

Le linn 2016, rinne an Coimisiún ceithre aighneacht ar phróisis náisiúnta comhairliúcháin phoiblí:

- Comhairliúchán na Príomh-Oifige Staidrimh ar Dhaonáireamh 2021
- Comhairliúchán an Choimisiúin um Rialáil Fuinnimh ar Phlean Forbartha Deich mBliana an Ghréasáin de chuid Gas Networks Ireland 2016 (CER /16/235)
- Comhchoiste an Oireachtais ar Ealaíon, Oidhreacht, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta ar ‘What it takes to sustain a viable rural community’
- Dréachtphean Forbartha Tarchuradóireachta CER/15/283

Comhdháil de chuid Regional Studies Association a bhí ar siúl i Réigiún an Iarthair 2016

Is ball de Choiste Regional Studies Association – Brainse na hÉireann é Coimisiún Forbartha an Iarthair. Óstálann an RSA comhdháil gach bliain agus in 2016 bhí sé ar siúl i gcomhar leis an gCoimisiún agus Institiúid Whitaker ag OÉ, Gaillimh.

Tionóladh an chomhdháil ar an Aoine, 9 Meán Fómhair in OÉ, Gaillimh. Ba é an téama ‘Forbairt Réigiúnach a Phleanáil: An Creat Náisiúnta Pleanála mar Threochlár do Thodhchaí na hÉireann?’

Bonneagar

Scaipeadh bileog eolais maidir le bonneagar reatha agus bonneagar sa todhchaí agus rinneadh cur i láthair don Choimisiún ag an gcuinniú an 24 Bealtaine. Leis sin tugadh an scéal is déanaí maidir le bonneagar i Réigiún an Iarthair i réimsí amhail iompar (bóithre, iompar poiblí – iarnród agus bus, agus aer), Fuinneamh (gás nádúrtha, leictreachas) agus Leathanbhanda.

Aibhsíodh san eolas na heasnamh atá fós i mbonneagar sa Réigiún agus na beartais agus na gníomhartha atá i bhfeidhm chun dul i ngleic le roinnt de na heasnamh.

Fuinneamh

Rinneadh aighneacht ghearr chuig comhairliúchán an Choimisiúin um Rialáil Fuinnimh maidir leis an Dréachtphlean Forbartha Tarchuradóireachta CER/15/283 a d'ullmhaigh EirGrid, agus cuireadh béim arís ar an tábhacht atá le bonneagar fuinnimh i gcomhair forbartha.

Rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair aighneacht chuig an gCoimisiún um Rialáil Fuinnimh ar “Plean Forbartha Deich mBliana an Ghréasáin de chuid Gas Networks Ireland 2016” (CER/16/235).

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (A) Bhuaile an Brannigan leis an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil agus leis an Aire Stáit ag Oifig na nOibreacha Poiblí agus Líonraí Gáis Éireann chun bonneagar gás nádúrtha a phlé agus rudaí eile nach iad.

Iompar

Lasta Iarnróid

I mí Eanáir, rinne an Coimisiún cur i láthair do Ghrúpa Lasta Iarnróid IEA maidir le tuarascáil an Choimisiúin a foilsíodh le déanaí ar Lasta Iarnróid (foilsíodh í i mí na Nollag 2015), [Rail freight and the Western Region](#). Bhíothas an-dearfach faoin tuarascáil agus pléadh go mion í. Ghlac Roinn an Taoisigh buíochas leis an gCoimisiún as an tuarascáil a chur i gcrích, áit ina dtugtar bonnlíne chun féachaint ar lasta iarnróid ar fud na hÉireann agus tugtar na táscairí i gcomhair fáis. Sainaithnítear freisin roinnt roghanna beartais don Rialtas le breithniú.

Bóithre Réigiúnacha agus Áitiúla

Rinneadh anailís ghearr ar an leithdháileadh maoinithe le haghaidh bóithre áitiúla agus réigiúnacha le blianta beaga anuas.

Teileachumarsáid

Lean Coimisiún Forbartha an Iarthair ag obair ar son forchéimniú tapa Phlean Náisiúnta Leathanbhanda an Rialtais, trí chruinnithe éagsúla le hoifigigh Ranna agus trí aighneachtaí agus blaganna. I mí Iúil 2016, shocraigh an Rialtas go mbeidh an gréasán nua faoi úinéireacht phríobháideach.

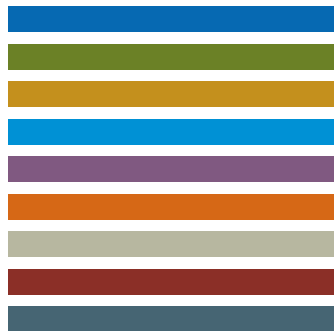
I mí na Nollag iarradh ar an gCoimisiún a bheith páirteach i nGrúpa Comhairleach Innealtóirí na hÉireann maidir le Bonneagar Teileachumarsáide.

Beartas Tuaithe

D'fhreastail Ian Brannigan agus Helen McHenry ar an gComhchoiste Oireachtais Comhchoiste ar Ealaíon, Oidhreacht, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta chun cúrsaí a phlé. “An méid a theastaíonn chun pobail thuaithe a chothú” an 26 Deireadh Fómhair.

CUID 2

AN RÉIGIÚN A CHUR CHUN CINN

AN RÉIGIÚN A CHUR CHUN CINN

Na buntáistí a bhaineann le cónaí, oibriú agus gnó a dhéanamh i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn

107,068

Cuairteoirí i 2016

2 Mhilliún+

Radharc Meán Sóisialta

6000+

Síntiúsóir EZine

3 Mhilliún +

Cuairteoirí ó bunaíodh é

Príomhéachtaí in 2016

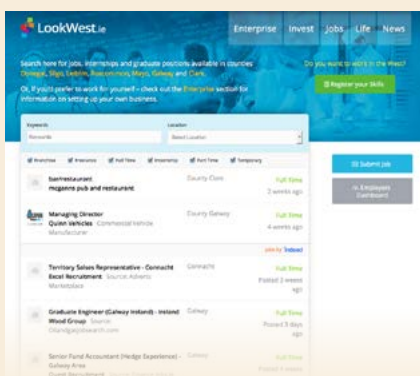
Trínár n-ardán LookWest.ie, lean an Coimisiún ag tabhairt sárthaispeántais ar na rudaí maithe inár réigiún don iliomad daoine aonair agus gnóthaí a bhfuil suim acu lonnú sa réigiún. Tá neart ábhar mórtais ag Réigiún an Iarthair, na daoine a mhaireann ann, an tírdhreach, an oidhreacht agus caighdeán saoil nach bhfuil a shárú le fáil. Ar feadh 2016, lean LookWest.ie ag díriú ar na tacaíochtaí gnó agus fiontair atá ar fáil sa réigiún seo a chur chun cinn do dhaoine sa bhaile agus thar lear agus é mar aidhm infheistíocht isteach i Réigiún an Iarthair a mhéadú. Láidrígh an Coimisiún naisc freisin idir na gnólachtaí agus tionscadail nuálacha atá i mbun oibre i Réigiún an Iarthair. Leantar ar aghaidh ag forbairt caidrimh le hAmbasáid na hÉireann agus le hoifigí Consalachta, agus le gnólachtaí agus le gréasáin shóisialta thar lear.

Fágann sé sin agus ár n-ábhar sainiúil agus an phoiblíocht a thugaimid don chaighdeán saoil san Iarthar go mealltar daoine agus infheistíocht chuig an Iarthar.

Oibríonn LookWest freisin le lucht cuardaigh fostaíochta agus le fostóirí tríd an gclár scileanna LW – áit ar féidir linn próifíl a chruthú den tallann, de na cáilíochtaí agus den taithí atá ag na daoine a chónaíonn san Iarthar nó atá ag beartú bogadh anseo. Cuirfidh a leithéid de phróifíl go mór chun poist agus gnólachtaí a mhealladh chuig an Réigiún.

Insítear sna cás-staidéir seo scéalta sainiúla na ndaoine a mhaireann, a oibríonn agus a dhéanann gnó san Iarthar agus déantar iarracht dul i gcion ar dhaoine ar fud an domhain mhóir.

In 2016 chonacthas méadú 25% ar chuairteoirí chuig ár suíomh gréasáin (107,068 cuairteoir in 2016 vs 86,012 in 2015) agus méadú 56% ar thrácht shóisialta. Tá breis is 10,000 amharc ar ár [‘West of Ireland Start-Up Guide’](#) agus 4,000 amharc ar ár dtreoir [‘Invest West’](#) a ndéantar nuashonrú rialta orthu. D’fhéach os cionn 2 mhilliún duine ar ár bpostálacha ar na meáin shóisialta in 2016. Tá lucht féachana meán sóisialta de 20,000 lucht leanúna ar an iomlán againn agus liosta ríomhirise an-bhríomhar de bhreis is 6,000 síntiúsóir. Thug os cionn 3,000,000 cuairteoir cuairt ar an suíomh LookWest.ie ó cuireadh an suíomh ar bun.

Rannóg a bhfuil níos mó agus níos mó tóir air ar LookWest is ea poist, ina dtaispeántar na deiseanna sainiúla fostaíochta san Iarthar. Bainimid úsáid as ár gcainéil agus ár líonraí meán sóisialta chun na deiseanna sin a shroicheadh agus a chur faoi bhráid lucht féachana níos leithne.

Gradaim ríomhrialtais Éireann: Gradaim na Meán Sóisialta:

Ar an ngearrliosta sa
Chatagóir Ghinearálta.

Buaiteoir 2016 in 'An Úsáid is fearr as
na Meáin Shóisialta ag Comhlacht Stáit'.

Gradaim Ghréasáin:

Ainmniúchán don Rialtas agus
don Rialtas Áitiúil is Fearr

Bhí cúpla cás-staidéar ar LookWest.ie in
2016 lena n-áirítear iad seo a leanas:

Ciaran Byrne agus Martha Kearns – Storylab
Gníomhaireacht Caidrimh Phoiblí agus Inneachair
lonnaithe i Sligeach.

Mary Rodgers – Bainisteoir Pobail Nuálaíochta
ag The PorterShed, spás comhoibre le haghaidh
earnáil na teicneolaíochta lonnaithe i gcoirlár
chathair na Gaillimhe.

Catherine Devlin – Wild Atlantic Adventures
gnó teaghlaigh lonnaithe i nDún na nGall a
thairgeann pacáistí Eachtraíochta, Oidhreacht,
Teanga agus Gníomhaíochtaí mar aon le lóistín
do ghrúpaí ar an láthair

LookWest.ie ag Tacú le hImeachtaí sa Réigiún

MeetWest 2016

Bhí LookWest.ie rannpháirteach in MeetWest, an ócáid líonraithe gnó
is mó in Iarthar na hÉireann. Bhí MeetWest ar siúl i Maigh Eo in 2016
agus tugadh os cionn 300 cuideachta agus 4,500 cruinniú gnó le chéile
le raon leathan cuideachtaí ó Iarthar na hÉireann agus níos faide ó
bhaile. Is comhpháirtíocht i gcomhair gnó a sheachadann MeetWest,
idir Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Comhairle Chontae na Gaillimhe,
Oifig Fiontar Áitiúil na Gaillimhe, Comhairle Contae Ros Comáin, Oifig
Fiontar Áitiúil Ros Comáin, Comhairle Contae Mhaigh Eo, Oifig Fiontar
Áitiúil Mhaigh Eo, agus Coimisiún Forbartha an Iarthair, i gcomhar le
hÚdarás na Gaeltachta, Fiontraíocht Éireann agus IDA Éireann.

An Comórtas Náisiúnta Treabhdóireachta 2016

Bhí LookWest.ie rannpháirteach ag an gComórtas Náisiúnta Treabh-
dóireachta a bhí ar siúl i mí Mheán Fómhair sa Screagán, Tulach Mhór,
Co. Uíbh Fhailí.

Mary Keaveney, Karen Sweeney and Ian Brannigan WDC, with President Higgins at
the WDC/LookWest.ie stand Ploughing Championships 2016.

Fleadh Cheoil 2016

D'oibrigh LookWest.ie i gcomhpháirt le Feidhmeannach an Fhleadh
Ceoil chun oibriú go gníomhach le daoine a thugann cuairt ar Inis,
Contae an Chláir as gach cearn den tír agus níos faide i gcéin.
Cuimsíodh san fheachtas promóisin idir LookWest.ie / Fleadh Cheoil
Shligigh 2015 do réigiún an Iarthair grafaicí statacha oiriúnacha,
píosáí físeán, teachtaireachtaí scrollaithe ar feadh an imeachta agus
cuireadh Réigiún an Iarthair chun cinn os comhair lucht féachana ina
raibh timpeall 350,000 duine.

The Exchange

I mí na Nollag 2016, bhailigh fiontraíthe nua as gach cearn den tír in Óstán an Radisson i Sligeach chun cabhrú lena ngnó a fhás ag The Exchange, ócáid chomhoibríoch faoi stiúir phríomhfiontraíthe na hÉireann. Is clár cónaitheach meantóireachta gnó 24 uair an chloig é The Exchange a ceapadh chun an t-eolas, na scileanna agus eispéiris roinnt de na fiontraíthe is rathúla in Éirinn a thabhairt ar aghaidh chuig an gcéad ghlúin eile atá ag teacht chun cinn. Is é Fergal Broder as Lotus Works a smaoinigh air seo an chéad lá riamh, déanann Sligo Chamber éascaíocht ar The Exchange agus faigheann an ócáid tacaíocht ó Choimisiún Forbartha an Iarthair. Thug painéal 20 ceannaire gnó as gach cearn den tír a gcuid ama le meantóireacht agus comhairle a thabhairt d'fhiontraíthe úra óga agus conarthaí infheistíochta agus fios gnó a chur ar fáil, rud nach bhfuil a fhios ag aon duine ach ag an té a bhíonn ina bhun.

Tá sé mar aidhm ag The Exchange, tionscnamh ceannródaíoch náisiúnta, malartú eolais, eispéireas agus foghlama a éascú idir fiontair bheaga agus mheánmhéide agus na fiontraíthe is mó taithí in Éirinn. Gach duine de na fiontraíthe a ghlac páirt, thug siad a gcuid ama agus saíneolais go deonach le rud éigin 'a thabhairt ar ais' do ghnólaí bheaga agus mheánmhéide atá ag iarraidh teacht sna sála orthu. Thairg The Exchange lá iomlán de chruinnithe meantóireachta gnó saincheaptha do

Des Faul, Niall McEvoy, Janette Gillen, Ian Brannigan, David Kiely agus Mary Harty ag seoladh The Exchange 2016.

chomhlachtaí rannpháirteacha agus dinnéar líonraithe ag dul leis. Tá breisluach suntasach i gceist, i bhfíor-théarmaí, arna sheachadadh ag The Exchange – agus roinnt rannpháirtithe ag baint leasa as thart ar €100,000 in infheistíocht ghnó. Ina theannta sin, moladh go hard na buntáistí neamhairgeadais a chruthaigh The Exchange, agus rannpháirtithe agus meantóirí araon ag lua an méid nascachta agus caidreamh gairmiúil buan a forbraíodh tríd an tairseach. Tá a fhios againn gur rud thar a bheith tairbhiúil atá in The Exchange agus i gcuid mhaith cásanna chuir sé athrú ar ár nAlumnas roimhe seo.

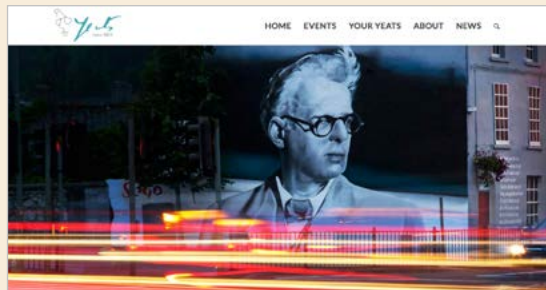

Gradam Náisiúnta do Choimisiún Forbartha an Iarthair

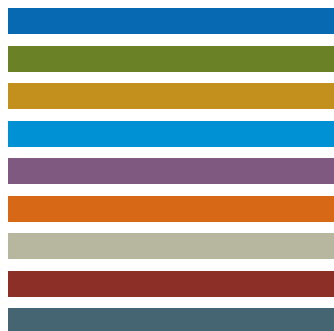
I mí Eanáir 2016, fuair Coimisiún Forbartha an Iarthair gradam náisiúnta as Sármhaitheas Digiteach. Ag cur clabhsúir leis an mbliain mhór ina ndearnadh comóradh ar an mórphearsa liteartha cáiliúil in Éirinn ar chothrom 150 bliain ó rugadh é, fuair Coimisiún Forbartha an Iarthair Gradam Ríomhrialtais Éireann as an úsáid nuálach a baineadh as na meáin shóisialta i dtionscadal Yeats2015. D'fhág an gradam iomráiteach seo do Choimisiún Forbartha an Iarthair go bhfuil béim á cur ar an tábhacht atá le hardáin dhigiteacha chun lucht féachana a thabhairt leat, go háirithe i measc an diaspóra agus lucht leanúna idirnáisiúnta – a raibh tábhacht mhór lena rannpháirtíocht agus lena n-idirghníomhú i rath thionscadal Yeats2015. Tá clú idirnáisiúnta ar shaothair Yeats agus tá lucht leanúna aige ar fud na cruinne, rud a d'fhág go raibh an úsáid a baineadh as na meáin shóisialta rithábachtach do thionchar an chláir. Ina theannta sin, i gcás daoine óga agus codanna de lucht féachana a bhféadfadh teorainn a bheith leis an gcur amach a bhí acu ar na healaíona, nó, go sonrach, ar fhilíocht – bhí rochtain agus léargas acu anois ar dhuine de phríomh-laureate na hÉireann, a bhuaigh duais Nobel, oidhreacht a bhí rithábachtach do Yeats2015.

Sa phictiúr ag Caisleán Bhaile Átha Cliath, Mary Keaveney & Karen Sweeney, Coimisiún Forbartha an Iarthair a fhaigheann Duais EGovernment Media Media ó Eoin O'Siochru - Aonad Margaíochta Idirlín, Enterprise Ireland.

CUID 3

FORBAIRT RÉIGIÚNACH

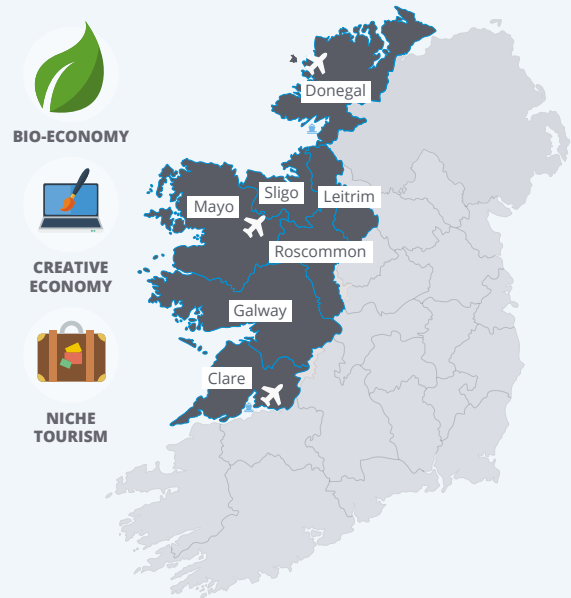
FORBAIRT RÉIGIÚNACH

Forbairt gheilleagar an Iarthair a chur chun cinn bunaithe ar fhorbairt inbhuanaithe láidreachtaí agus acmhainní Réigiún an Iarthair.

In 2016 méadaíodh líon na foirne sa Choimisiún ionas go raibh an réigiún in ann leas suntasach a bhaint as tionscnaimh forbartha straitéisí i raon earnálacha seanbhunaithe agus nua. Is é an aidhm atá leis sin go mbeadh sé ar chumas an réigiúin deiseanna fiontraíochta agus fostaíochta a fhás sna réimsí sin as seo go ceann cúpla bliain.

I measc na mbuaicphointí bhí:

- **Fás TFC go Réigiúnach** - Bhí an Coimisiún i mbun comhpháirtíochta trasnáisiúnta chun tionscnamh a fhorbairt ag tacú le Gnóthaí Beaga agus Meánmhéide a bhíonn ag gabháil don teicneolaíocht go réigiúnach. Start Up North (SUN). Tá Start Up North beartaithe chun ardán imeachtaí bunaithe ar ghníomhaíochtaí a fhorbairt chun tacú le gnólaigh tionscanta agus le GBManna sa réigiún. Cuideoidh léarscáil tallainne teicneolaíochta agus uirlis meaitseála le fiontraíthe nascadh agus bualadh le chéile, agus táirgí agus seirbhísí nuálacha a fhorbairt i gcomhar le chéile go tapa le haghaidh margaid domhanda.
- **Turasóireacht Oidhreachta** - Bhí an Coimisiún i gceannas ar chomhpháirtithe réigiúnacha i dtionscnamh chun an earnáil Cultúir agus Oidhreachta a fhorbairt san Iarthar. I dtionscnamh ar a dtugtar ANDREAS tá sé mar aidhm aige luach eacnamaíoch a mheas maidir le sócmhainní sonracha laistigh den oidhreacht nádúrtha agus chultúrtha.
- **Bithgheilleagar** - Mar aon le raon tionscnamh tacaíochta faoina fhoireann tionscadal AE, bhí an Coimisiún i gceannas agus chuir sé ar fáil idirghabhálacha sonracha ar fud an Réigiúin e.g. tionscadal Téimh Ceantair le Comhairle Chontae Liatroma agus tionscnamh Bithgheilleagair le Comhairle Contae Mhaigh Eo.
- **Clár Bailte Beag** - Deis Fiontraíochta le Leitir Fraic, anailís riachtanais curtha i gcrích le haghaidh an bhaile agus ag bogadh anois chun samhail fáis a mheas le haghaidh tionscnamh fiontar atá beartaithe leis an bpobal.
- **Fás ar Thurasóireacht Liteartha** - Bhí an Coimisiún mar chomhpháirtí in aighneacht Interreg (AA) chun Conair Liteartha de Limistéar an Atlantaigh a fhorbairt. Is táirge turasóireachta cultúrtha nuálach é teideal an tionscadail Tionscnamh Turasóireachta Liteartha na hEorpa a bhaineann leas as na pointí sainiúla a úsáideann scríbhneoirí atá aitheanta go hidirnáisiúnta chun iad féin a chur chun cinn agus an ceangal sin atá acu leis an tírdhreach agus le pobail Interreg (AA). Cuirfidh an Tionscnamh Turasóireachta borradh faoi ghníomhaíocht gheilleagair trí líon na dturasóirí a mhéadú, fostaíocht mhéadaithe, táirgí nua GBM agus seirbhísí agus cleachtais nuálacha a bhunóidh an turasóireacht liteartha mar thiomántán eacnamaíoch luachmhar laistigh de réigiúin chomhpháirtíochta agus chuig Réigiúin/Tíortha eile san fhadtárma.
- **Fás ar thurasóireacht ghnó** - Caitheann turasóirí gnó lear mór airgid nuair a bhíonn siad ag taisteal. Níl aon bhiúró comhdhála tiomanta sa réigiún i láthair na huaire a ligfeadh don earnáil seo fás go hiomlán. Tá an Coimisiún ag obair le roinnt páirtithe leasmhara/gnóthaí chun an fhéidearthacht maidir le Biúró Comhdhála d'Iarthar na hÉireann a mheas. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal seo féidearthachtaí nua a oscailt sa mhargadh agus líon na gcuariteanna a thugann grúpaí a mhéadú agus líon na gcomhdhálacha a bhíonn ar siúl san Iarthar agus líon na gcuariteoirí Turasóireachta Gnó a mhéadú.
- **An clár Gaillimh 2020 – Príomhchathair Chultúir.** Tá an Coimisiún ag obair le foireann Ghailimh 2020 chun comhoibriú agus gníomhaíocht réigiúnach a phlé bunaithe ar Phríomhchathair Chultúir na hEorpa a bheidh ar siúl ó 2017-2020.
- **Turasóireacht Seandálaíochta** - bhí an Coimisiún i mbun aighneachta le haghaidh Chlár Limistéar an Atlantaigh INTERREG. Is é teideal an tionscadail 'Turasóireacht Chultúrtha, Stairiúil agus Seandálaíochta do Réigiún an Atlantaigh'. Tá naisc choitianta réamhstairiúla ar chósta Atlantach na hEorpa, a léiríonn mar a chuaigh daoine ar imirce ón Aois Neoiliteach réamhstairiúil suas go dtí na luath-thréimhsí Críostaíochta. Chruthaigh sé sin oidhreacht chultúrtha seandálaíochta agus stairiúil chomhroinnte a bhí suite i dtimpeallachtaí nádúrtha a bhí an-chosúil le chéile go minic. Forbrófar straitéisí agus gníomhaíochtaí margaíochta sa tionscadal chun tacú le forbairt eacnamaíoch réigiúnach agus a thógann ar shócmhainní agus tírdhreacha cultúrtha réamhstairiúla.
- D'oibrigh an Coimisiún le Conair Eacnamaíoch an Atlantaigh chun cumas a thabhairt do thionscnamh tiomanta réigiúnach i gclár an rialtais 2016.
- Thug an Coimisiún tacaíocht don tionscnamh le haghaidh Plean Gníomhaíochta Réigiúnaí do Phoist in 2016.
- D'oibrigh an Coimisiún lenár Máthair-Roinn maidir leis an mBreatimeacht agus ar an bPlean Gníomhaíochta Tuaithe i gcomhair Post.

Foireann Thionscadail AE – Cumas don Réigiún agus dá pháirtithe leasmhara

Fuinneamh In-athnuaite

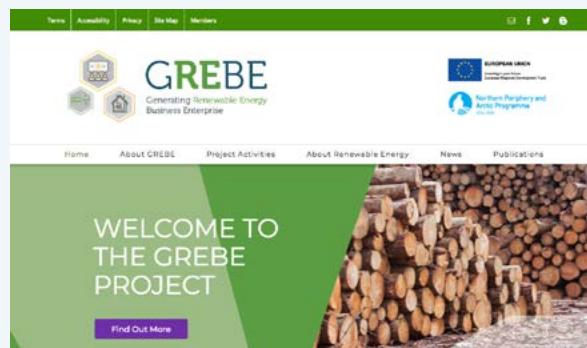
'Fiontar Gnó um Fhuinneamh In-athnuaite a Ghiniúint' (GREBE)

Cuireadh tús le tionscadal GREBE an 1 Meán Fómhair 2015 agus bhí an chéad chruinniú comhpháirtithe ar siúl i dTuaisceart Éireann i mí na Samhna 2015. Tá buiséad €1.77 milliún thar thrí bliana ar fáil dó seo agus díróinn an tionscadal ar na dúshláin atá ag réigiúin fhorimeallacha agus ag réigiúin an Artaigh mar áiteanna chun gnó a dhéanamh iontu, agus cuideoidh sé chun deiseanna gnó a eascraíonn as fíordhrochaimsir i bhfuinneamh in-athnuaite a fhorbairt. Tá sé mar aidhm againn tacú le héagsúlú chumas teicneolaíochta na bhfiontar beag agus meánmhéide agus na ngnólaíochtaí nuathionscanta sa chaoi is go mbeidh siad in ann leas a bhaint as dálaí nádúrtha a gcuid suíomhanna agus cuidiú leo nascadh le gnóthaí eile atá ag plé le fuinneamh in-athnuaite chun deiseanna nua a fhorbairt go háitiúil, go réigiúnach agus ar bhonn trasnáisiúnta.

Seoladh an tionscadal go hoifigiúil i mBéal an Átha ar an gCéadaoin, 24 Feabhra. Is é an cathaoirleach, an tUasal Paddy McGuinness a sheol an tionscadal go hoifigiúil. Rinne gach duine de chomhpháirtithe an tionscadail cur i láthair ar obair GREBE sna réigiúin chomhpháirtíochta agus ar fhuinneamh in-athnuaite i ngach réigiún. D'fhreastail beagnach 70 duine ar an seoladh as earnálacha difriúla, lena n-áirítear údaráis áitiúla, institiúidí oideachais tríú leibhéal, gníomhaireachtaí fuinnimh, eagraíochtaí a dhéanann ionadaíocht ar an tionscal, eagraíochtaí a dhéanann ionadaíocht ar ghnó agus fiontraithe fuinnimh in-athnuaite agus Gnóthaí Beaga agus Meánmhéide. Chuir gnóthaí fuinnimh in-athnuaite suirbhé i gcrích ag an seoladh inar tugadh eolas áisiúil faoin earnáil.

Mar chuid den tionscadal, bunófar Grúpa Comhairleach Tionscail i ngach réigiún chun ionchur agus comhairle a thabhairt maidir le cur i bhfeidhm an tionscadail. Sainnadh daoine a d'fhéadfadh a bheith ina mbaill den ghrúpa in Iarthar na hÉireann agus tugadh cuireadh dóibh a bheith rannpháirteach sa ghrúpa. Bhí a chéad chruinniú ag an ngrúpa ar an Luan, 4 Aibreán i Sligeach. I measc na rannpháirtithe bhí ionadaithe ó SEAI, IT Leitir Ceanainn, IT Shligigh, Comharchumann Fuinnimh Chlár Chlainne Mhuiris, Údarás na Gaeltachta, Oifig Fiontar Áitiúil Dhún na nGall, Oifig Fiontar Áitiúil Liatroma, IrBEA agus Gníomhaireacht Fuinnimh Mhaigh Eo. Tar éis chruinniú an Ghrúpa Chomhairleach Tionscail, cuireadh ceardlann beartais ar bun, faoi chathaoirleacht Action Renewables atá i mbun an phacáiste oibre ar bheartas fuinnimh in-athnuaite in GREBE.

In 2016, cruthaíodh suíomh gréasáin (www.grebeproject.eu), blog tionscadail (<https://greberenewableenergyblog.wordpress.com/>), leathanach Facebook (<https://www.facebook.com/GREBEProject/>) agus cuntas Twitter (https://twitter.com/GREBE_NPA) don tionscadal. Tugtar chun dáta iad sin faoi dhó sa tseachtain le haité ó chomhpháirtithe tionscadail, agus le gníomhaíochtaí eile spéisiúla inár réigiún.

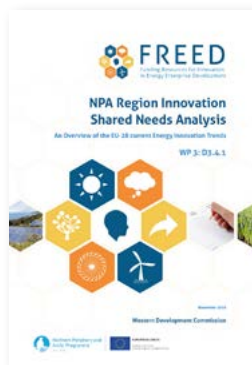
Foilsíodh trí ríomhíris de chuid an tionscadail in 2016, i mí na Bealtaine, mí na Samhna agus i mí na Nollag. Tugtar léargas sna ríomhírisí seo ar aidhmeanna agus ar chuspóirí na tionscadail agus an chaoi a dtacóidh tionscadal GREBE le gnólaíochtaí nuathionscanta i bhfuinneamh in-athnuaite agus le Gnóthaí Beaga agus Meánmhéide i réigiún an Fhorimill Thuaidh agus an Artaigh, seoladh idirnáisiúnta an tionscadail, sonraí maidir le gach duine de chomhpháirtithe an tionscadail, an earnáil fuinnimh in-athnuaite ina réigiún agus gníomhaíochtaí sa tionscadal, cruinnithe ár nGrúpa Comhairleach Tionscail, Ceardlanna Beartais, cruinnithe le comhpháirtithe in Inverness agus san Íoslainn, agus seoladh treoirhionscadail Thuaisceart Éireann dár Scéim um Chumasóir Fiontraithe, sonraí maidir lenár dtuarascálacha Beartais, Catalóg Tacaíochtaí Gnó, agus roinnt rannpháirtithe i dtreoirhionscadail Thuaisceart Éireann dár Scéim um Chumasóir Fiontraithe. Is féidir ríomhírisí den tionscadal a íoslódáil ó shuíomh gréasáin an tionscadail <http://grebeproject.eu/publication/>

Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair freagrach as Pacáiste Oibre 3.2 sa tionscadal GREBE ina ndéantar scrúdú ar roghanna tacaíochta gnó atá ar fáil sna réigiúin chomhpháirtíochta ionas gur féidir samhlacha tacaíochta do Ghnóthaí Beaga agus Meánmhéide i réimse an fhuinnimh in-athnuaite a roinnt agus ionas gur féidir le réigiúin foghlaim óna chéile faoi na bealaí is éifeachtaí chun tacú le gnóthaí agus iad a fhorbairt. D'fhorbair an Coimisiún catalóg de thacaíochtaí gnó is féidir a íoslódáil. Tá an chatalóg leagtha amach i gceithre réimse leathana (tacaíochtaí airgeadais, tacaíochtaí boga, tacaíocht taighde agus forbartha agus tacaíochtaí eile – lena n-áirítear tacaíochtaí fostaíochta) agus tá sí ar fáil le híoslódáil ó shuíomh gréasáin an tionscadail <http://grebeproject.eu/wp-content/uploads/2016/09/GREBE-Business-Supports-Catalog.pdf>.

FREED

In 2016 bhí Coimisiún Forbartha an Iarthair mar chomhpháirtí sa tionscadal FREED, tionscadal trí bliana ar fiú €1.9 milliún é agus atá maoinithe faoi Chlár Fhorimeall Thuaidh agus Artaigh Interegg 2014-2020. Tá sé mar aidhm ag FREED (Acmhainní Maoinithe i gcomhair Nuálaíochta i bhForbairt Fiontar Fuinnimh) www.freedproject.eu an líonra tacaíochta a chur ar fáil do Ghnóthaí Beaga agus Meánmhéide i réimse an chláir chun nuálaíochtaí fuinnimh a thabhairt isteach agus a fhorbairt, nach mbeadh ar fáil dóibh murach sin. Bhí Mary Keaveney agus Ian Brannigan rannpháirteach ag cruinniú comhpháirtithe san Fhionlainn, in Albain, in Éirinn agus ag seimineár FREED in Inis Ceithleann. Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair freagrach as Pacáiste Oibre 3, is iad na príomhthorthaí a seachadadh na sé thuarascáil a ndearna an Coimisiún taighde agus cóiriú orthu.

Cruinniú comhpháirtíochta tionscadail FREED i nGaillimh 2016.

Ian Brannigan, Niko Hänninen, Padraic Cullen, Benjamin Daumiller, Chris Ashe, Derek Blackweir, Nick Lyth, Steve Taylor, John Harrison, Fred Johansen, Arja Sarpola, Eva Pongracz, Mary Keaveney.

Kevin Lynch (Skincare Airmid Natural) agus Sallyann Marron (Málaí Lámhdeanta Sallyann) ag a stalláí i rith Fhéile Urkult, an tSualainn, Lúnasa 2016

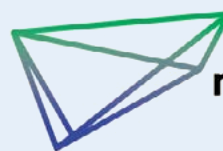
GEILLEAGAR CRUTHAITHEACH

tionscadal creative momentum

Is é an Coimisiún an príomh-chomhpháirtí le haghaidh tionscadal creative momentum ar fiú €2m é. I dteannta comhpháirtithe as cúig réigiún – Réigiún an Iarthair, Oirdheisceart Thuaisceart Éireann, Lár na Sualainne, Tuaisceart na Fionlainne agus Oirthuaisceart na hÍoslainne – cuireadh tús leis an tionscadal seo i mí na Bealtaine 2015 agus leanfaidh sé go dtí Bealtaine 2018. Tá sé á chómhaoiniú trí chlár Fhorimeall Thuaidh agus Artaigh Interreg agus é mar phríomhaidhm tacú le forbairt earnáil na dtionscal cruthaitheach ar Imeall Thuaidh na hEorpa.

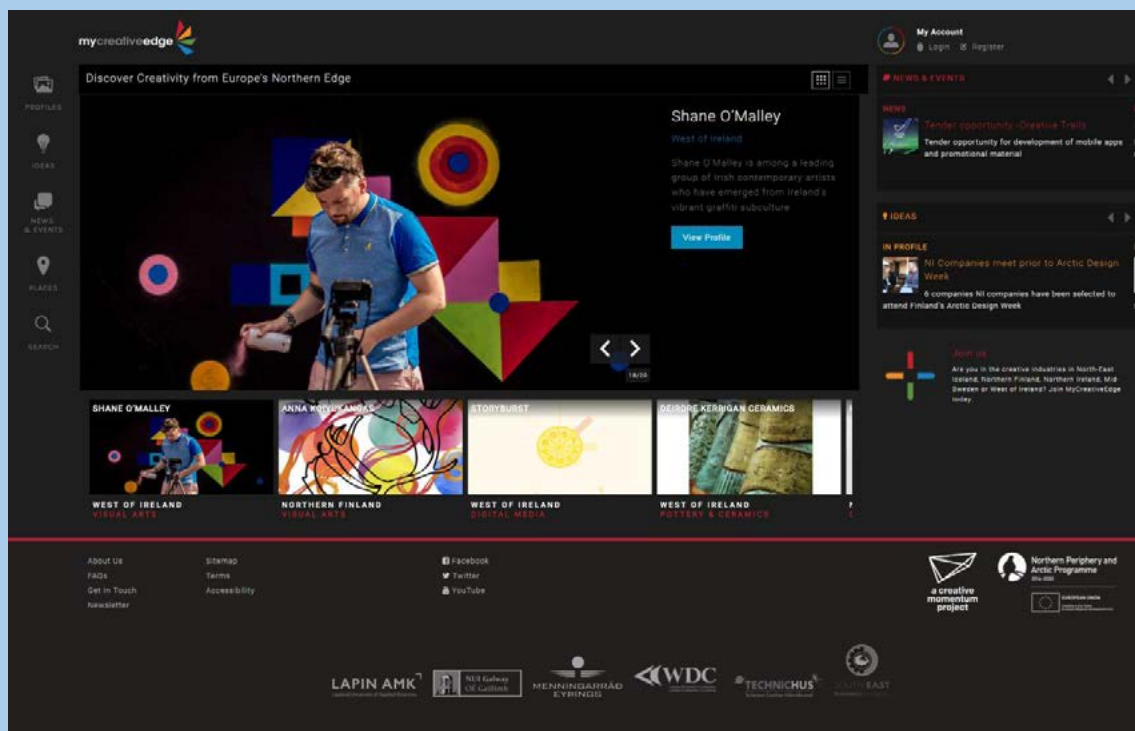
Is é seo a leanas cuid de bhuaicphointí ghníomhaíochtaí an Choimisiúin le linn 2016:

- Cuireadh seacht gcinn de ghairmeacha oscailte ar fhiontair chruthaitheacha ar siúl, bunaithe in Iarthar na hÉir
 - Aibreán 2016 – gairm ar iarratais chun a bheith rannpháirteach i bhFéile Urkult i lár na Sualainne i mí Lúnasa 2016, an 1ú Mol Cruthaitheach de chuid an tionscadail creative momentum
 - Aibreán 2016 – gairm ar iarratais le haghaidh an chéad bhabhta de chlár nuálaíochta chomhoibríoch Céimeanna Cruthaitheacha 2.0
 - Meith-Lún 2016 – an chéad ghairm ar iarratais le haghaidh an chlár Meantóireacht Piara-Piara in Idirnáisiúnú (ar ar tugadh Creative2Creative Matching ina dhiaidh sin)

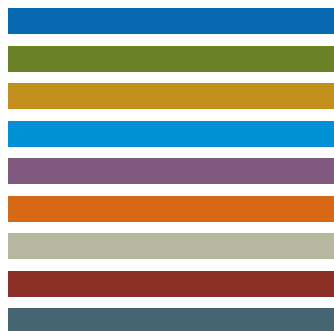
**a creative
momentum
project**

- Lún 2016 – gairm ar iarratais chun a bheith rannpháirteach in Digital DNA in Ard Mhacha i mí Mheán Fómhair, an 2ú Mol Cruthaitheach
- MF-Samh 2016 – an dara gairm ar iarratais le haghaidh Creative2Creative Matching
- Samh 2016 – gairm ar iarratais do cheoltóirí dul ar stáitse ag Féile Tíre Vaka san Íoslainn i mí na Bealtaine 2017, an 4ú Mol Cruthaitheach
- Noll 2016 – gairm ar iarratais chun a bheith rannpháirteach i Seachtain Dearaidh an Artaigh, An Fhionlainn i mí Feabhra 2017, an 3ú Mol Cruthaitheach
- De bharr na ngairmeacha sin, bhí seacht nGnó Beag agus Meánmhéide rannpháirteach in dhá imeacht den Mhol Cruthaitheach i rith 2016
 - Bhí taispeántais ag triúr ceardaithe agus dhíol siad a dtáirgí i rith Fhéile Urkult, an tSualainn i mí Lúnasa Urs Harttung (Bearfoot Enterprises), Sallyann Marron (Sallyann's Handmade Bags), Kevin Lynch (Airmid Natural Skincare)
 - Bhí ceathrar dearthóirí / na meáin dhigiteacha rannpháirteach sa chomhdháil Digital DNA @ The Planetarium, Tuaisceart Éireann i mí Mheán Fómhair. David J. Pierce (Blackhole Studio), Camilla Meegan (DNK Media Productions), Fergal O'Connor (Happy Marketing & Media), Gary Reddin (Reddin Designs).

- Bhí dhá GBM ón réigiún rannpháirteach sa chéad bhabhta den chlár nuálaíochta Céimeanna Cruthaitheacha 2.0 á reáchtáil ag Lapland University of Applied Sciences i mí Bealtaine/ Meithimh 2016. Sallyann Marron (Sallyann's Handmade Bags), David j. Pierce (Blackhole Studio)
- Tá seacht GBM ó Réigiún an Iarthair rannpháirteach sa chéad bhabhta de Creative2Creative Matching.
- Chuir trí GBM chruthaitheacha taispeántais ar siúl ag Aontáí Trádála i rith 2016 agus fuair siad tacaíocht ón ngníomhaíocht 'Support to Exhibit at an International Trade Fair' Olyart (Showcase Ireland, Ean 216), Willow Design & Publishing (Spring Fair, Birmingham, Feab 2016), Leo Scarff Design (TENT London, MF 2016)
- Eagraíodh trí ócáid malartaithe, faisnéise agus líonraithe Chruthaithe:
 - 'Showcase Your Creative Work Effectively', Inis, Aibreán 2016
 - 'Showcase Your Creative Work Effectively', Sligeach, Aibreán 2016
 - 'So much data. So little time.', Caisleán an Bharraigh, Samh 2016
- Tionóladh an chéad chruinniú den Ghrúpa Comhairleach Tionscail Réigiúnach d'Iarthar na hÉireann i mí Feabhra agus bhí an dara cruinniú ar siúl i mí na Samhna.
- Rinne an Coimisiún bainistiú ar athfhorbairt MyCreativeEdge.eu ag ionchorprú go leor gníomhaíochtaí tionscadail eile – Spásanna Cruthaitheacha, Conairí Cruthaitheacha, Acmhainn Eolais Chruthaithe Ar Líne, Imeachtaí. Díriodh ar an gcaoi a bhféadfadh athfhorbairt a dhéanamh ar an suíomh chun obair daoine cruthaitheacha as cúig réigiún Fhorimeall Thuaidh na hEorpa a thaispeáint ar an mbealach is fearr. Seoladh leagan béite i mí Dheireadh Fómhair 2016 do dhaoine cruthaitheacha a bpróifíl ar líne a fhoilsiú (in aisce). Tíocfaidh an suíomh nua athfhorbartha in ionaid an tsuimh reatha ag tús na bliana 2017.
<http://beta.mycreativeedge.eu/>.
- Bronnadh conradh le haghaidh Straitéis Cumarsáide le haghaidh 'tionscadal creative momentum' agus Plean Margaíochta le haghaidh MyCreativeEdge.eu, agus cuireadh bailchríoch ar an dá cheann. Cuirfear feachtas margaíochta digití ar bun go luath in 2017 chun poiblíocht a dhéanamh ar MyCreativeEdge.eu go hidirnáisiúnta.
- Chruthaigh an Coimisiún 17 acmhainn físe nua agus bunaidh agus uaslódáladh iad ar chainéal YouTube an tionscadail <https://www.youtube.com/channel/UCeMaPgYYLdl4veF1b4jmxOw>.
- Tá an Coimisiún freagrach as gníomhaíocht leanúnach cumarsáide an tionscadail agus a chumhdach sna meáin shóisialta. Tá 2,155 Is Maith Liom ag leathanach Facebook an tionscadail <https://www.facebook.com/eucreative> agus 1,050 lucht leanúna ar Twitter <https://twitter.com/eucreative>. Foilsíonn an Coimisiún Nuachtlitir míosúil freisin do bhaill MyCreativeEdge.

CUID 4

CISTE INFHEISTÍOCHTA AN WDC

CISTE INFHEISTÍOCHTA AN WDC

Caipiteal riosca a sholáthar do Mhicrifhiontair, d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide, agus d'Fhiontair Shóisialta (agus iad ag tosú amach nó ag fairsingiú) trí Chiste Infheistíochta WDC (WIF).

Is ciste bainistithe de chuid WDC é Ciste Infheistíochta an Iarthair (WIF) trína soláthraítear caipiteal riosca (caipiteal síl agus fiontair agus airgead ar iasacht) do mhicrifhiontair, d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide agus d'fhiontair shóisialta. Is ar bhonn tráchtála a fheidhmíonn an ciste agus déantar infheistíocht gnáthscaireanna trí úsáid Phrionsabal Infheisteoirí Gheilleagar an Mhargaidh. Tugtar iasachtaí ar théarmaí tráchtála agus is é an Ráta Tagartha d'Éirinn an ráta úis a ghearrtar.

Go dtí seo, tá breis agus €48 milliún infheistithe ag an gCoimisiún in 135 fiontar beag agus meánmhéide, micrifhiontar agus fiontar sóisialta sa réigiún.

In 2016, d'infheistigh an Coimisiún €2.3 milliún i 11 fiontar beag agus meánmhéide, micrifhiontar agus fiontar sóisialta a thairgeann fostaíocht ardoilte i réimse earnálacha ó ghléasanna leighis agus forbairt bogearraí go déantúsaíocht ardeicneolaíochta agus tionscail chruthaitheacha le cois seirbhísí a bhfuil géarghá leo i bpobail áitiúla. Ghiaráil infheistíocht WDC os cionn €20 milliún in infheistíocht bhreise sa réigiún in 2016. Le haghaidh gach euro a d'infheistigh WDC, gearáladh €9 eile d'fhiontair sa réigiún.

Trína phunann infheistíochta rathúil, thaispeáin an WDC a éifeachtaí atá sé maidir le tairbhí socheacnamaíochta suntasacha a sholáthar don rialtas trí thacú le fiontair agus le poist ar bhealach inbhuanaithe.

Léirítear i dtaighde a rinneadh go dtacaíonn comhlachtaí Phunann WIF le fostaíocht breis is 5,000 duine ar leithdháileadh bliantúil státhchiste €3 mhilliún, ar an meán, thar thréimhse 10 mbliana. Tá 2,200 duine fostaíthe i gcomhlachtaí/tionscadail punainne. Tá ar a laghad an méid céanna arís fostaíthe i bpoist eile a eascraíonn astu sin, bunaithe ar iolraí dar suim a haon. Lena chois sin, in earnáil na turasóireachta tá an fhostaíocht ag fás mar gheall ar fheachtais éagsúla poiblíochta ar tacaíodh leo. Ba é €60 milliún an caiteachas bliantúil ar thuarastail agus pá, spreagthach an-suntasach don gheilleagar áitiúil agus aisíocadh €17 milliún de seo leis an státhchiste mar chánacha párolla.

Easpórtáiltear 65% de láimhdeachas na gcomhlachtaí seo, rud a chuidíonn leis an téarnamh mar gheall ar easpórtáil. Is táscaire an-suntasach eile é ar thionchar eacnamaíochta agus nuála an caiteachas €16m ar Thaighde agus Forbairt. Tá os cionn €208 milliún gearáilte d'fhiontair sa réigiún.

Fosta, cuid mhór de na tionscadail a dtacaítear leo, cruthaíonn siad díbhinn bhreise shóisialta trí áiseanna agus seirbhísí a bhfuil géarghá leo i bpobail áitiúla m.sh. cúram leanaí, tithíocht shóisialta, spás fiontraíochta, áiseanna spóirt agus fóillíochta.

¹ Suirbhé ar chuideachtaí punainne a rinneadh sa bhliain 2014.

Rochtain ar Airgeadas i rith 2016

11

gnóthas le tacaíocht

€2.3M

a híocadh

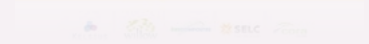
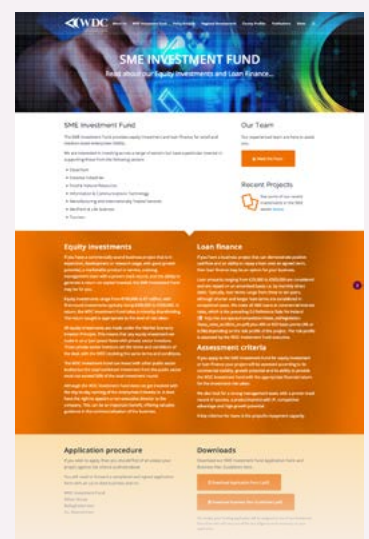
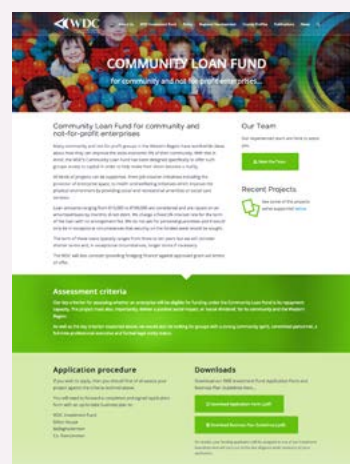
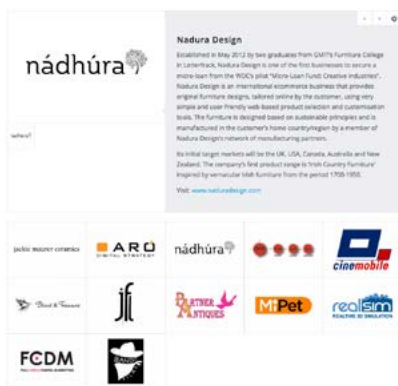
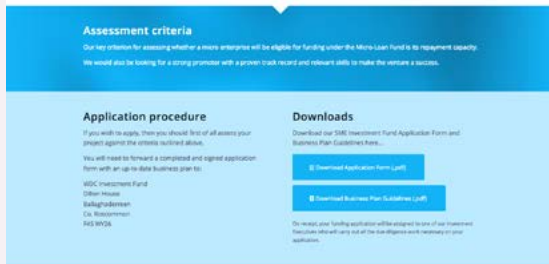
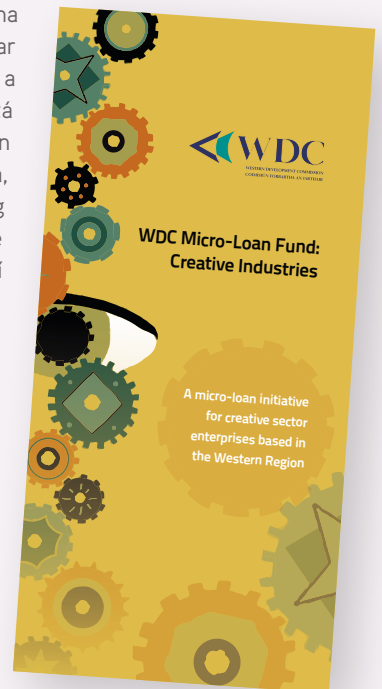

€20M

Géillte d'fhiontair

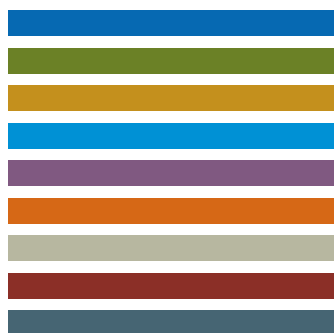
Ní bhfuair WDC aon mhaoiniú ón státchiste don WIF ó 2010 agus braitheann sé go hiomlán ar a mhaoiniú rothlaithe le hinfheistíochtaí nua agus leantacha a dhéanamh. D'éirigh le WDC a shamhail Ciste Síorghlas inbhuanaithe a fhorbairt agus d'éirigh sé neamhspleách i dtaca le maoiniú infheistíochta de. Mar Chiste Síorghlas, athinfheistítear an t-airgead ar fad a athshaothraítear i bhfiontair i Réigiún an Iarthair.

Ciste Micri-lasachta Choimisiún Forbartha an Iarthair: Is tionscnamh 'Rochtain ar Mhaoiniú' é Tionscail Chruithaitheacha a forbraíodh ar bhonn píolótach agus atá ar fáil go foirmiúil anois. Is é aidhm an chiste ná tacú le tionscail chruithaitheacha, rud ar réimse acmhainneacht fáis atá ag forbairt laistigh den réigiún é, bunaithe ar thaighde fairsing an WDC. Is fadhb í rochtain ar airgeadas do na Tionscail Chruithaitheacha agus, mar sin, féachtar leis an bhfadhb seo a mhaolú tríd an gciste agus trí mheicníocht thráthúil, iomchuí maoinithe a sholáthar. Léirítear sa tionscnamh tiomantas an WDC d'fhás fiontar agus don bhéim a leagann sé ar inbhuanaitheacht agus ar fhás réigiúnach trí fhostaíocht, tríd an bhfiontraíocht agus tríd an onnmhairiú. Mar gheall ar chomh maith is a d'éirigh leis an treoirionscadal, cuireadh an ciste ar bun go buan.

CUID 5

SEIRBHÍŚÍ CORPARÁIDEACHA

SEIRBHÍSÍ CORPARÁIDEACHA

Coimisiún Forbartha an Iarthair a fheidhmiú mar eagraíocht inniúil, éifeachtach agus mar eagraíocht foghlama.

Agus í ina cuid thábhachtach dá spriocanna straitéiseacha, tá an WDC ag dréim le heagraíocht éifeachtúil éifeachtach a stiúradh a chloíonn le ceanglais reachtaíochta, le nuachóiriú na hearnála poiblí agus leis an dea-chleachtas ach cloí lena leanas:

Rialachas Corparáideach

Thug an bord faoina chuid gníomhaíochtaí agus é feasach ar an leagan athbhreithnithe den Chód Iompair chun Gníomhaireachtaí Stáit a Rialú arna leasú i mí Mheán Fómhair 2016 lena n-áirítear an fhormaid FRS102 le haghaidh na Ráiteas Airgeadais.

Acmhainní Daonna

Lean an eagraíocht lena ngealltanais ar chlár nuachóirithe na hearnála poiblí agus forfheidhmiú Chomhaontú Bhóthar Haddington agus Chomhaontú Bhóthar Lansdúin.

Cúram do Chustaiméirí

Tá an Coimisiún tiomanta do sheirbhís ghairmiúil éifeachtúil chúirtéiseach a chur ar fáil dá chustaiméirí de réir Chairt Chustaiméirí an Choimisiúin agus na bPrionsabail um Sheirbhísí Ardchaighdeán do Chustaiméirí. Tá cóip de Ráiteas Custaiméirí an WDC ar fáil ag: <http://www.wdc.ie/about-us/customer-charter/>

Tugtar suíomh gréasáin an Choimisiúin chun dáta go rialta agus tugtar an t-eolas is deireanaí do chliant trí phreasráitis, foilseacháin agus aighneachtaí ar: www.wdc.ie. Níor tuairiscíodh ná níor taifeadadh aon ghéaráin ó chustaiméirí in 2016.

Bainistíocht Airgeadais

Cuireann Córas Bainistíochta Airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair ar chumas an Choimisiúin próiseas cuimsitheach buiséadaithe agus tuairiscithe airgeadais a oibriú agus cloí leis an dea-chleachtas faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú.

Na hAchtanna um Shaoráil Faisnéise, 2014

Rinneadh iarratas amháin ar fhaisnéis faoi théarmaí na nAchtanna um Shaoráil Faisnéise, 1997 agus 2003. Láimhseáladh go rathúil leis na trí iarratas ar fad laistigh den sceideal ama agus laistigh de théarmaí na nAchtanna um Shaoráil Faisnéise.

An tAcht um Chosaint Sonraí, 2016

Ní raibh aon iarratas ag an gCoimisiún faoin Acht um Chosaint Sonraí in 2016.

Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

Faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003, ghlac an Coimisiún le *Scéim Teanga Choimisiún Forbartha an Iarthair*. Foilsíodh an Scéim i mBéarla agus i nGaeilge agus tá sí ar fáil ar: www.wdc.ie

Tinreamh an Bhoird 2016

Tá achoimre in Aguisín 2 ar an liosta iomlán de thinreamh an Bhoird in 2016.

Táillí agus Speansais Boird 2016

Sonraítear na sonraí uile faoi speansais agus táillí boird in Aguisín 3.

Tuarastal agus Speansais an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin in 2016

Sonraítear na sonraí uile faoi thuarastal agus speansais an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin in Aguisín 4.

Tuarascáil an Chathaoirligh ar Chomhlíonadh WDC an Chóid Cleachtais um Rialachais Comhlachtaí Stáit sa bhliain 2016

1. Cóid Iompraíochta Gnó do Stiúrthóirí agus d'Fhostaithe an WDC

Shínigh na páirtithe ábhartha uile na cóid iompraíochta ghnó do na stiúrthóirí agus na fostaithe uile agus cloíodh leo sa bhliain 2016.

2. Feidhm Iniúchta Inmheánaigh

Dearbhaím gur chloígh WDC le nósanna imeachtaí oiriúnacha le haghaidh iniúchadh inmheánach in 2016, mar atá leagtha amach sa Chód Cleachtais. Tugadh faoin obair a leanas i ndáil le hiniúchadh inmheánach:

- (i) **Iniúchadh Inmheánach:** Chuir an tIniúcháir Inmheánach an Clár Oibre um Iniúchadh Inmheánach don bhliain 2016 i gcrích.
- (ii) **Coiste Iniúcháireachta an WDC:** Bhuaile an Coiste Iniúcháireachta le chéile ceithre huairé le linn 2016 agus thug siad tuairisc ar a ngníomhaíocht do WDC.
- (iii) **Iniúchtaí an WDC:** Sa bhliain 2016, thug an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Iniúcháirí Seachtracha) faoi lániniúchadh airgeadais a bhain le ráitis airgeadais an WDC don bhliain 2016.

3. Soláthar

In 2016, chloígh WDC go hiomlán leis na nósanna imeachtaí ábhartha soláthair mar atá leagtha amach i dTreoirínte Soláthair WDC agus i dTreoirínte um Sholáthar Rialtais 2004.

4. Diúscairt Sócmhainní agus Rochtain Tríú Páirtithe ar Shócmhainní

Ní raibh aon diúscairt sócmhainní thar an tairseach chomhaontaithe ag WDC sa bhliain 2016.

5. Treoirínte maidir le Breithmheas agus Bainistiú Caiteachas Caipitil

Ní bhaineann na treoirínte sin leis an WDC.

6. Pá Príomhfheidhmeannach agus Fostaithe Stáit

Chloígh WDC le treoirínte an Rialtais agus le socruithe atá ag an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil i dtaca le luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh agus fostaithe in 2016.

7. Íocaíocht Táillí agus Speansais Stiúrthóirí

Chloígh WDC le treoirínte an Rialtais agus le socruithe atá ag an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil maidir le híocaíocht táillí Stiúrthóirí in 2016. Tugtar sonraí faoi na táillí agus na speansais chomhiomlána sin sna cuntais bhliantúla.

8. Cuireadh tuarascáil an Chathaoirligh faoi bhráid an Aire i dteannta Thuarascáil Bhliantúil 2016, agus í ar leithligh ón Tuarascáil Bhliantúil.

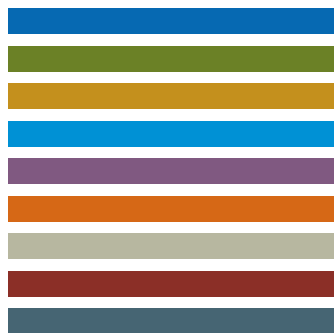
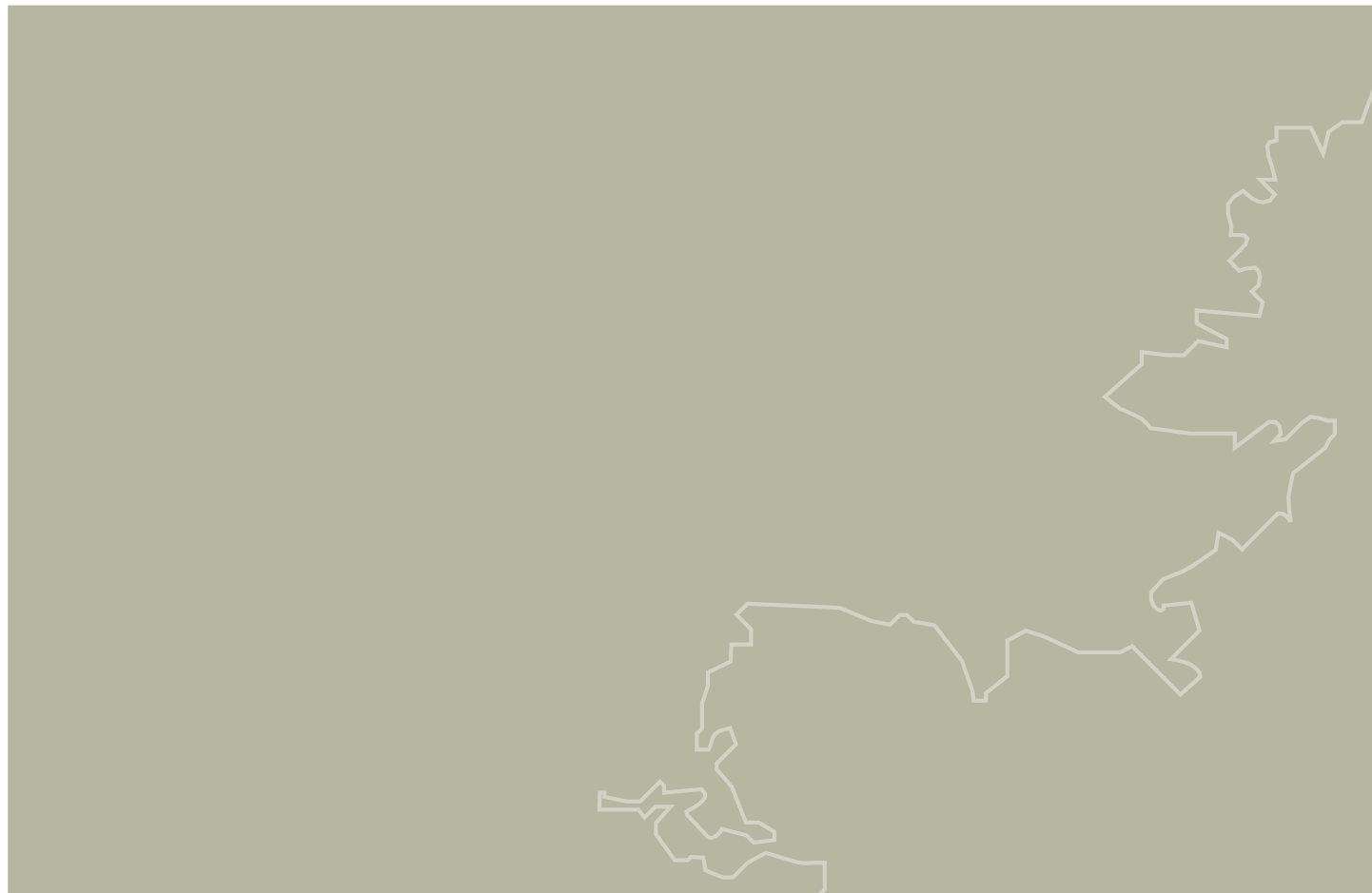
9. Deimhnímh gur chloígh WDC go hiomlán leis na dlíthe iomchuí cánach agus a chuid oibleagáidí cánach sa bhliain 2016 agus nár tugadh tuairisc ar shaincheist ar bith.

Arna Shíniú ag:

Date: 15/12/2017

Cathaoirleach WDC

AGUISÍNÍ

AGUISÍN I

Comhaltaí Boird

An Cathaoirleach

An tUasal Paddy McGuinness

Comhaltaí

An tUasal Michael Frain

An Dr Deirdre Garvey

An Dr Ann Higgins

An tUasal Paul Keyes *

An tUasal Eugene Lavin

An tUasal Gerard Mullaney

An Dr Katie Sweeney

** (resigned Sept 2016)*

Coiste Iniúchóireachta

Chairperson

An tUasal Michael J. Morley

Members

An tUasal Willie O'Brien

An tUasal Bernard O'Hara

An tUasal Gerard Mullaney

Painéal Comhairleach an Chiste

An Cathaoirleach

An tUasal Paddy McGuinness

Comhaltaí

An tUasal John Dillon

An Dr Katie Sweeney

An tUasal Gerard Barry

An tUasal Bairbre Meehan

An tUasal Deirdre Garvey

An tUasal Martina Minogue (resigned February 2016)

An tUasal John Allen (appointed May 2016)

An tUasal Micheál Frain (appointed May 2016)

AGUISÍN 2

Clár Tinrimh Chomhaltaí an Bhoird 2016

Name	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Sept	Oct	Nov	Dec
Paddy McGuinness	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Michael Frain	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ann Higgins	×	×	×	×	×	×	✓	×	✓
Paul Keyes	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Katie Sweeney	×	×	✓	×	×	×	✓	✓	✓
Eugene Lavin	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×
Gerard Mullaney	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Deirdre Garvey	✓	✓	×	✓	✓	×	✓	×	×

AGUISÍN 3

Táillí agus Speansais Boird 2016

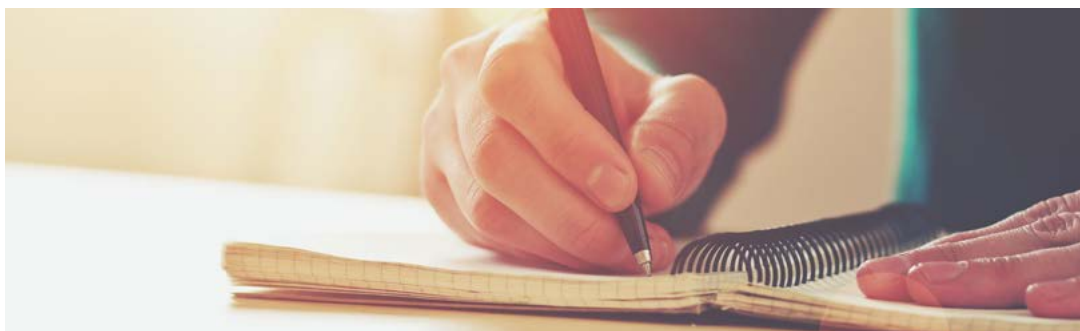
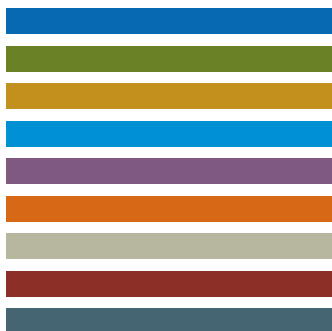
Board Fees and Travel and Subsistence Expenses 2016		
Name	Fees (€)	Travel & Subsistence (€)
An tUasal Paddy McGuinness	8,978	0
An tUasal Michael Frain	5,985	0
An tUasal Deirdre Garvey	0	0
An tUasal Ann Higgins	0	183.12
An tUasal Paul Keyes	4,489	0
An tUasal Eugene Lavin	5,985	0
An tUasal Gerard Mullaney	5,985	1,728.38
An Dr Katie Sweeney	0	432.64
	33,246	4,479

AGUISÍN 4

Tuarastal agus Speansais an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin 2016

CEO Salary and Travel and Subsistence Expenses 2016		
CEO	Tuarastal	Taisteal agus Cothú
Ian Brannigan, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (A)	€84,043	€12,831

Socraítear scála tuarastail an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin ag leibhéal an Phríomhoifigigh sa Státseirbhís. Ní oibríonn an WDC scéim dámhachtainí i gcoibhneas le feidhmíocht agus áirítear sochar aoisliúntais leis an scála tuarastail.

RÁITIS AIRGEADAIS A INIÚCHADH
Don Bhliain Dar Chríoch an 31 Nollaig 2016

CLÁR ÁBHAR

Eolas faoi Choimisiún Forbartha an Iarthair	39
Ráiteas ar Fhreagrachtaí an Choimisiúin	40
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	41
Ráiteas faoin Rialú Inmheánach Airgeadais	42
Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta	44
Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach	45
Ráiteas Staid Airgeadais	46
Ráiteas Sreabhaidh Airgid	47
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	48

EOLAS FAOI CHOIMISIÚN FORBARTHA AN IARTHAIR

Téarma éagtha Bhaill an Bhoird 20 Feabhra 2017

An Cathaoirleach

An tUasal Paddy McGuinness (Cathaoirleach)

Comhaltaí

An tUasal Michael Frain
An Dr Deirdre Garvey
An Dr Ann Higgins
An tUasal Eugene Lavin
An tUasal Gerard Mullaney
An Dr Katie Sweeney
An tUasal Paul Keyes *

** D'éirigh as an 6 Meán Fómhair 2016*

Baill Nuacheaptha an Bhoird 18 Lúnasa 2017

An Cathaoirleach

An Dr Deirdre Garvey (Cathaoirleach)

Comhaltaí

An tUasal Noel Brett
An tUasal Ian Barrett
An tUasal Mary P. Corcoran
An tUasal Gerry Finn
An tUasal Micheal Frain
An tUasal John Kelleher
An tUasal Christy Loftus
An tUasal Henry McGarvey
An tUasal Auveen O'Neill
An tUasal Yvonne Shields

Baincéirí

Banc na hÉireann, Bealach an Doirín, Contae Ros Comáin
Bainc-Aontas Éireann, Bóthar Thuama, Gaillimh

Iniúcháirí

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste, 3A Sráid an Mhéara Uachtarach, Baile Átha Cliath 1

RÁITEAS AR FHREAGRACHTAÍ AN CHOIMISIÚIN

Ceanglaíonn Alt 22 den Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998, ar an gCoimisiún ráitis airgeadais a ullmhú i cibé foirm a cheadóidh an tAire don Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail le comhthoilíú an Aire Airgeadais agus iad a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena n-íniúchadh. Agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú ceanglaítear ar an gCoimisiún:

- beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur chun feidhme go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin atá réasúnach agus stuama a dhéanamh;
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais reatha mura bhfuil an bonn sin míchuí;
- aon imeachtaí ábhartha ó chaighdeán infheidhme chuntasaíochta a nochtadh agus a mhíniú.

Dearbhaíonn na Stiúrthóirí gur chloígh siad leis na riachtanais thuas agus na ráitis airgeadais á réiteach.

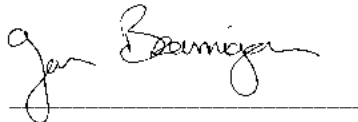
Tá an Coimisiún freagrach as taifid chuntasaíochta imleora a choinneáil, a nochtann go réasúnta cruinn ag aon tráth, staid airgeadais an Choimisiúin agus a ligeann dó a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 22 den Acht. Tá an Coimisiún freagrach freisin as a shócmhainní a shlánchoimeád agus as bearta réasúnacha a ghlacadh d'fhonn cosc a chur le calaois agus le mírialtachtaí eile agus iad a bhrath.

An Cathaoirleach:

An Dr Deirdre Garvey

An Príomhfheidhmeannach
(Gníomhach):

Ian Brannigan

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Coimisiún Forbartha an Iarthair

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2016 faoin Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998. Cuimsítear sna ráitis airgeadais an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim coimeáda, an ráiteas ar ioncam cuimsitheach, an ráiteas staid airgeadais, an ráiteas sreabhaidh airgid agus na nótaí gaolmhara. Cuireadh na ráitis airgeadais i dtoll a chéile de réir na foirme a leagtar síos faoi Alt 22 den Acht, agus de réir cleachtas cuntasáíochta a bhfuil glacadh ginearálta leis in Éirinn.

Freagrachtaí Chomhaltaí an Choimisiúin

Tá an Coimisiún freagrach as na ráitis airgeadais á réiteach, as cinntiú go dtugann siad léiriú fíor agus cothrom agus as rialtacht idirbheartaíochta a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tá sé de chúram orm na ráitis airgeadais a iniúchadh agus tuairisciú maidir leo de réir an dlí is infheidhmithe.

Déanaim m'iniúchadh trí thagairt a dhéanamh do na nithe ar leith is gá a chur san áireamh i ndáil le cúrsaí bainisteoireachta agus oibriúcháin a ghabhann le comhlachtaí Stáit.

Déantar m'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúcháireacht (RA agus Éire) agus de réir na gCaighdeán Eiticéil d'Iniúcháirí de chuid Bord Chleachtaidh na nIniúcháirí.

Raon iniúchta na ráiteas airgeadais

Baineann iniúchadh le fianaise a fháil faoi mhéideanna agus nochtadh faisnéise sna ráiteas airgeadais, sa chaoi is go mbeadh leordhóthain fianaise a d'fhágfadh cinnteacht réasúnach ann go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu calaois nó neamhrialtacht is cúis leis sin. Cuimsítear leis seo measúnú orthu seo a leanas:

- féachaint an oireann na beartais chuntasáíochta don bhail atá ar chúrsaí an Choimisiúin, ar feidhmíodh na beartais sin ar bhealach leanúnach agus ar foilsíodh iad ar bhealach sásúil.
- réasúntacht na meastachán suntasach cuntasáíochta a rinneadh le linn réiteach na ráiteas airgeadais, agus
- cur i láthair iomlán na ráiteas airgeadais.

Teastaíonn uaim chomh maith fianaise faoi rialtacht na n-idirbheart airgeadais a fháil le linn an iniúchta.

Tuairim ar na Ráitis Airgeadais I mo thuairim, tugann na ráitis airgeadais:

- léiriú fíor agus cothrom ar shócmhainní, dlíteanais agus staid airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair amhail an 31 Nollaig 2016 agus ar a ioncam agus a chaiteachas le haghaidh 2016; agus
- ullmhaíodh i gceart iad de réir an chleachtais cuntasáíochta a nglactar leis go ginearálta.

I mo thuairimse, ba leor taifid chuntasáíochta an Choimisiúin chun iniúchadh ceart scafánta a dhéanamh ar na ráitis airgeadais. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasáíochta.

Ábhair ar a dtuairiscim le heisceacht

Tugaim tuairisc de réir eisceachta mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe go léir a theastaigh uaim i gcomhair m'iniúchta, nó má aimsím

- aon chás ábhartha nuair nár cuireadh airgead ag obair chun na críocha dár beartaíodh é nó sa chás nach raibh na hidirbhearta ag cloí leis na húdaráis a rialaíonn iad, nó
- nach léiríonn an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais gur chomhlíon an Coimisiún an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, nó
- sa chás go bhfaighim amach go bhfuil ábhair ábhartha eile a bhaineann leis an gcaoi ina stiúradh gnó poiblí.

Níl aon rud le tuairisciú agam maidir leis na hábhair sin a ndéantar tuairisciú eisceachtaí orthu.

Patricia Sheehan

Le haghaidh agus thar ceann

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste 22 Nollaig 2017

RÁITEAS FAOIN RIALÚ INMHEÁNACH

AIRGEADAIS 2016

1. Thar ceann Bhord Choimisiún Forbartha an Iarthair, admhaím an fhreagracht atá orainn a chinntiú go gcothabháiltear agus go n-oibrítear córas éifeachtach de rialú inmheánach airgeadais.
2. Ní féidir leis an gcóras ach ráthaíocht réasúnach, agus ní ráthaíocht iomlán a thabhairt, go slánchoimeádtar sócmhainní, go n-údaítear idirbhearta agus go dtaifeadtar i gceart iad agus go gcoiscítear earráidí ábhartha nó mírialtachtaí, nó go mbraithfí iad i dtréimhse thráthúil.

3. Folúntais ar an mBord agus i mbainistíocht shinsearach

Chuaigh téarma oifige trí bliana bhaill Bhord Choimisiún Forbartha an Iarthair in éag an 20 Feabhra 2017. Ceapadh Bord nua an 18 Lúnasa 2017 agus bhí a gcéad chruinniú acu an 8 Meán Fómhair 2017.

Ní raibh aon chruinnithe Boird ar siúl idir an 20 Feabhra 2017 agus an 8 Meán Fómhair 2017. Is cinntí coimeáda de chuid an Bhoird iad rudaí áirithe lena n-áirítear infheistíochtaí agus diúscairtí a údarú. Dá réir sin níorbh fhéidir cinntí den sórt sin a dhéanamh ag feitheamh ar cheapadh Boird nua.

Ina theannta sin, bhí roinnt post bainistíochta sinsearaí folamh nó líonadh iad ar bhonn gníomhach i rith na tréimhse tuairiscithe mar seo a leanas:

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Tá an post sin líonta ar bhonn gníomhach ón 16 Eanáir 2014. Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair ag fanacht le cead a fháil i láthair na huaire ón Máthair Roinn chun tús a chur le hearcaíocht don phost buan.

Ceann Acmhainní Corparáideacha

Bhí an post sin folamh ó Aibreán 2013, líonadh an folúntas an 6 Iúil 2017.

Ceann na Forbartha Réigiúnaí

Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Gníomhach atá i mbun an phoist seo faoi láthair.

Tá na nósanna imeachta seo a leanas curtha i bhfeidhm ag an mBord d'fhonn rialú inmheánach airgeadais a sholáthar;

- i. Tá bearta glactha ag an mBord le cinntiú go bhfuil timpeallacht rialaithe chuí i bhfeidhm;
 - trí struchtúr eagraíochtúil atá mínithe go soiléir a bhunú;
 - le línte freagrachta sainithe; teorainneacha údaráis; scaradh dualgas agus údarás tarmiligthe;
 - córas de nósanna imeachta airgeadais atá doiciméadaithe go soiléir;
 - trí mheicníochtaí tuairiscithe don lucht Bainistíochta, don Choiste Iniúchóireachta agus don Chathaoirleach agus don Bhord a bhunú.
- ii. Tá próisis curtha ar bun ag an mBord chun fiontair ghnó a aithint agus a luacháil;
 - trí nádúr, méid agus impleachtaí airgeadais na rioscaí a bheidh ag an gCoimisiún a aithint;
 - trí mheasúnú a dhéanamh ar an dealraitheacht go dtarlódh na rioscaí a aithníodh (mionmheasúnú riosca arna dhéanamh ag iniúcháirí inmheánacha);
 - trí oibriú go dlúth leis an Rialtas agus le gníomhaireachtaí ábhartha le cinntiú go dtuigtear straitéis an Choimisiúin go soiléir.

RÁITEAS FAOIN RIALÚ INMHEÁNACH

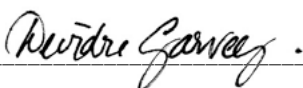
AIRGEADAIS 2016 (Ar Lean)

- iii. Úsáideann an Coimisiún Córas Bainistíochta Airgeadais inti a chuireann ar a chumas próiseas buiséadaithe cuimsitheach a fheidhmiú, agus a chinntiú go n-aithnítear agus go scrúdaítear agus go dtugtar aghaidh ar aon athraitheas buiséadach go pras. Ullmhaítear tuarascálacha míosúla buiséid agus caiteachais don lucht bainistíochta agus don Roinn.
- iv. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun déileáil le himpleachtaí airgeadais a ghabhann le mór-rioscaí gnó. Áirítear orthu seo;
- ceadú Boird do bhuiséad bliantúil;
 - sraith nósanna imeachta airgeadais oibríochtúla atá sainmhínithe go soiléir;
 - nósanna imeachta infheistíochta atá sainmhínithe go soiléir agus ceadaithe ag an mBord le haghaidh fheidhmiú Chiste Infheistíochta an Iarthair; lena n-áirítear nósanna imeachta iarinfeistíochta.
 - teorainneacha údaraithe sainmhínithe, scaradh dualgas.
- v. In 2016 bhí na nósanna imeachta seo a leanas i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais;
- a. Feidhm Iniúchta Inmheánaigh, a seachfhóinsíodh agus a oibríodh de réir an phlean oibre iniúchta inmheánaigh, lena áiríodh anailís riosca. Rinne an Coiste Iniúcháireachta an plan iniúchta agus an anailís riosca seo a fhorghnó. Thuairiscigh an Fheidhm Iniúchta Inmheánaigh don Choiste Iniúcháireachta maidir lena hathbhreithniú caiteachais agus léirigh an tuarascáil seo tuairim an iniúcháir inmheánaigh maidir le leorgacht agus le héifeachtacht chóras an rialaithe inmheánaigh airgeadais i gCoimisiún Forbartha an Iarthair.
- b. Is iad na foinsí faisnéise atá ag monatóireacht agus ag athbhreithniú an Bhoird ar éifeachtúlacht an chórais;
- obair an iniúcháir inmheánaigh;
 - an coiste iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an iniúcháir inmheánaigh);
 - feidhmeannas an Choimisiúin a bhfuil freagracht orthu as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe airgeadais;
 - tráchtairacht arna déanamh ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ina litir bhainistíochta

4. Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Cuireadh moill ar an athbhreithniú a rinne an Bord ar éifeachtacht na rialuithe airgeadais don tréimhse tuairiscithe i ngeall nach raibh aon Bhord ann idir mí Feabhra 2017 agus Meán Fómhair 2017. Le haghaidh tréimhsí tuairiscithe amach anseo, tá an Bord tiomanta don athbhreithniú bliantúil a dhéanamh taobh istigh de thrí mhí ó dheireadh na tréimhse tuairiscithe.

Deimhnímh gur fhostaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair a Iniúcháir Inmheánach chun athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais a bhí i bhfeidhm i rith 2016. Rinne an Coiste Iniúcháireachta tuarascáil an Iniúcháir Inmheánaigh a bhreithniú an 28 Aibreán 2017.

Dáta: 15/12/2017

An Cathaoirleach: An Dr Deirdre Garvey

RÁITEAS IONCAIM AGUS CAITEACHAIS AGUS CÚLCHISTÍ COIMEÁDТА DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 31 NOLLAIG 2016

		2016	2016	2016	2015	2015	2015
		€	€	€	€	€	€
	Nótaí	Coimisiún Forbartha an lathair	Coimisiún Infheistíochta an lathair	Maoiniú Deontas AE	Coimisiún Forbartha an lathair	Coimisiún Infheistíochta an lathair	Maoiniú Deontas AE
Ioncam							
Deontas Oireachtais	2	1,602,193	0	0	1,251,925	0	0
Deontais AE	3	0	0	288,727	0	0	173,187
Ioncam eile	4	0	0	0	511,602	0	0
Aistriú chuig Maoiniú Deontas AE		0	0	0	(76,648)	0	76,648
Ioncam ó Infheistíocht	5	0	589,121	0	0	401,420	0
Glanchistiú larchurtha le haghaidh Pinsean	15	192,000	0	0	257,000	0	0
Ioncam lomlán		1,794,193	589,121	288,727	1,943,879	401,420	249,835
Caiteachas							
Costais Oibriúcháin	6A/B	(1,579,237)	0	(165,372)	(1,982,163)	0	(130,910)
Barrachas/(Easnamh) oibriúcháin don bhliain							
		214,956	589,121	123,355	(38,284)	401,420	118,925
Méadú/(Laghdú) ar luach na sócmhainní airgeadais	7	0	11,586,809	0	0	1,687,973	0
Barrachas/(Easnamh) don bhliain roimh leithreasáí							
		214,956	12,175,930	123,355	(38,284)	2,089,393	118,925
Aistriú ó (chuig) an gCuntas Caipitil		(5,884)	0	0	(6,242)	0	0
Barrachas/(Easnamh) don bhliain tar éis leithreasáí							
		209,072	12,175,930	123,355	(44,526)	2,089,393	118,925
Cúlchistí amhail an 1 Eanáir		511,300	25,636,882	118,034	555,826	23,547,489	(891)
Cúlchistí amhail an 31 Nollaig		720,372	37,812,812	241,389	511,300	25,636,882	118,034

Is cuid de na ráitis airgeadais seo é an ráiteas sreabhaidh airgid agus na nótaí 1 go 17.

An Dr Deirdre Garvey:
Cathaoirleach

Deirdre Garvey

Ian Brannigan
Príomhoifigeach Reidhmiúcháin (A)

Ian Brannigan

Dáta:

15/12/2017

Dáta:

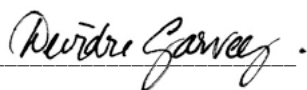
15/12/2017

RÁITEAS AR IONCAM CUIMSITHEACH DON BHLIAIN DAR CRÍOCH 3¹ NOLLAIG 2016

	2016 €	2016 €
Barrachas/(Easnamh) don bhliain	<u>12,508,357</u>	<u>2,163,792</u>
Gnóthachain/(caillteanais) ó thaithí de bharr dliteanais scéime	138,000	100,000
Caillteanais ag eascairt de bharr athruithe ar thiomhdí	(394,000)	(1,120,000)
Gnóthachain/(caillteanais) achtúireacha ar dhliteanais phinsin	<u>(256,000)</u>	<u>(1,020,000)</u>
Coigeartú ar chistiú iarchurtha pinsin	256,000	1,020,000
Gnóthachain/(caillteanais) aitheanta iomlána don bhliain	<u>12,508,357</u>	<u>2,163,792</u>

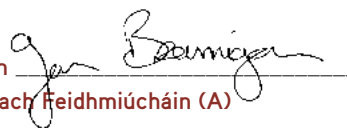
Is cuid de na ráitis airgeadais seo é an ráiteas sreabhaidh airgid agus na nótaí 1 go 17.

An Dr Deirdre Garvey:
Cathaoirleach

Dáta: 15/12/2017

Ian Brannigan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (A)

Dáta: 15/12/2017

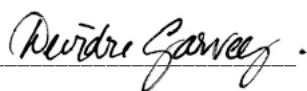
RÁITEAS STAID AIRGEADAIS

AMHAIL AN 3I NOLLAIG 2016

	Nótaí	2016 €	2015 €
Sócmhainní Seasta			
Maoín, Gléasra agus Trealamh	9	18,013	12,129
Sócmhainní Airgeadais	10	37,812,812	25,636,882
		37,830,825	25,649,011
Sócmhainní Reatha			
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid		811,603	654,132
Infháiltais	11	288,772	131,647
		1,100,375	785,779
Dlíteanais Reatha			
Suimeanna Iníoctha	12	(138,614)	(156,445)
Glansócmhainní Reatha		961,761	629,334
Sócmhainní Iomlána lúide Dlíteanais Reatha roimh Phinsin		38,792,586	26,278,345
Cistiú larchurtha Pinsin		4,025,000	3,577,000
Dlíteanais Phinsin		(4,025,000)	(3,577,000)
Sócmhainní Iomlána lúide Dlíteanais Reatha		38,792,586	26,278,345
Arna ionadú			
Ciste Infheistíochta	10	37,812,812	25,636,882
Deontais AE/CFT		241,389	118,034
Cúlchistí Ioncaim Coimeádta		720,372	511,300
Cuntas Caipitil	13	18,013	12,129
		38,792,586	26,278,345

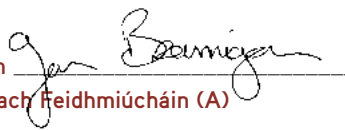
Is cuid de na ráitis airgeadais seo é an ráiteas sreabhaidh airgid agus na nótaí 1 go 17.

An Dr Deirdre Garvey:
Cathaoirleach

Dáta: 15/12/2017

Ian Brannigan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (A)

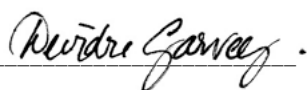
Dáta: 15/12/2017

RÁITEAS SREABHAIDH AIRGID DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 3^I NOLLAIG 2016

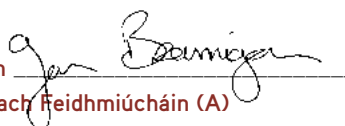
Réiteach an Bharrachais/(Easnamh) chuig Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin

	2016	2016	2016	2015	2015	2015
	€	€	€	€	€	€
	<i>Coimisiún Forbartha an lathair</i>	<i>Coimisiún Infheistíochta an lathair</i>	<i>Maoiniú Deontas AE</i>	<i>Coimisiún Forbartha an lathair</i>	<i>Coimisiún Infheistíochta an lathair</i>	<i>Maoiniú Deontas AE</i>
Farasbarr ioncainm thar chaiteachas	209,072	589,121	123,355	(44,526)	401,420	118,925
Dímheas agus bearnú sócmhainní seasta	11,919	0	0	10,349	0	0
Aistriú chuig an gCuntas Caipitil	5,884	0	0	6,242	0	0
Aistriú chuig/(ó) Maoiniú Deontas AE	0	0	0	76,648	0	(76,648)
Ús bainc	0	(1,160)	0	0	(16,788)	0
Díbhinní	0	(260,051)	0	0	(27,000)	0
(Méadú)/(Laghdú) ar Infháiltais	(157,125)	0	0	102,489	0	0
Méadú/(Laghdú) ar Shuimeanna Iníochta	(17,831)	0	0	(11,351)	0	0
(Insreabhadh)/Eis-Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin	51,919	327,910	123,355	139,851	357,632	42,277
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta						
Íocaíochtaí chun trealamh cosanta pearsanta a fháil	(17,803)	0	0	(16,591)	0	0
Íocaíochtaí chun cothromas a fháil	0	(1,835,545)	0	0	(1,232,665)	0
Íocaíochtaí chun ionstraimí fiachais a fháil	0	(422,500)	0	0	(337,000)	0
Fáltais ó ionstraimí fiachais	0	602,957	0	0	1,970,649	0
Fáltais ó cothromas	0	73,181	0	0	1,613,191	0
Glan-insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta	(17,803)	(1,581,907)	0	(16,591)	2,014,175	0
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe						
Ús bainc faighte	0	1,160	0	0	16,788	0
Díbhinní faighte	0	260,051	0	0	27,000	0
Aistriú chuig Maoiniú Deontas AE	0	0	0	(76,648)		76,648
Glan-insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe	0	261,211	0	(76,648)	43,788	76,648
Méadú/(Laghdú) Glan ar Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid	34,116	(992,786)	123,355	46,612	2,415,595	118,925
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid amhail an 1 Eanáir	362,336	6,561,888	291,796	315,724	4,146,293	172,871
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid amhail an 31 Nollaig	396,452	5,569,102	415,151	362,336	6,561,888	291,796

An Dr Deirdre Garvey:
Cathaoirleach

Ian Brannigan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (A)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. Beartais Chuntasafóichta

Leagtar amach thíos an bunús cuntasafóichta agus na mórbheartais chuntasafóichta arna nglacadh ag Coimisiún Forbartha an Iarthair. Cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad ar fad ar feadh na bliana agus le haghaidh na bliana roimhe sin.

a) Faisnéis ghinearálta

Bunaíodh Coimisiún Forbartha an Iarthair faoin Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair 1998, le ceannoifig i dTeach an Diolúnaigh, Bealach an Doirín, Co. Ros Comáin.

Is é príomhchuspóir Choimisiún Forbartha an Iarthair mar atá leagtha amach i gcuid 8 den Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair forbairt gheilleagrach agus shóisialta a chur chun cinn, agus an fhorbairt sin a sholáthar, agus cabhrú léi, í a chothú agus a spreagadh.

Is eintiteas poiblí é Coimisiún Forbartha an Iarthair.

b) Ráiteas comhlíontachta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2016 de réir FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhmithe sa RA agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC), arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte na hÉireann.

c) Bunús an ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, cé is moite de shócmhainní agus dliteanais áirithe a thomhaistear ag luachanna córa faoi mar atá mínithe sna beartais chuntasafóichta thíos. Tá na ráitis airgeadais san fhoirm a cheadaigh an tAire don Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail, le comhthoiliú an Aire Airgeadais faoin Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998. Cuireadh na beartais chuntasafóichta seo a leanas i bhfeidhm go comhsheasmhach nuair a bhíodhas ag láimhseáil míreanna a mheastar a bheith ábhartha do ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair.

d) Ioncam

Deontais Oireachtais

Aithnítear ioncam go ginearálta ar bhonn fabhrúithe; eisceacht amháin air sin is ea Deontais Oireachtais a aithnítear ar bhonn fáiltais airgid.

Ioncam ó Infheistíocht

Aithnítear ioncam ó infheistíocht sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus sa chuntas Cúlchistí Coimeádta ar bhonn fabhrúithe. Ríomhtar ús ar iasachtaí ar bhonn comhardú laghdaitheach agus aithnítear é thar thréimhse an chomhaontaithe. Aithnítear ioncam ó ghnáthscaireanna ar bhonn fabhrúithe i gcás ina bhfuil an díbhinn dearbhaithe. Tá an t-ioncam ó dhíbhinní ar scaireanna tosaíochta leagtha síos i gcomhaontuithe dlíthiúla, agus íoctar é nuair a bhíonn dóthain cúlchistí indáilte ag na cuideachtaí. Aithnítear mar ioncam é nuair a leagtar síos ceart Choimisiún Forbartha an Iarthair íocaíocht a fháil.

Táillí Socraithe agus Bainistíochta

Aithnítear agus coimeádtar na táillí a fhaightear i gCiste Infheistíochta an Iarthair. Maidir le gach forchostas a bhaineann le hoibriúchán Chiste Infheistíochta an Iarthair cuirtear de mhuirear ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta an Choimisiúin iad.

Aithint Gnóthachan agus Caillteanas ar Infheistíochtaí agus Iasachtaí

Aithnítear gnóthachain agus caillteanas a réadaíodh mar thoradh ar dhíol infheistíochtaí, nó díscríobh infheistíochtaí cothromais nó iasachtaí sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus i gcuntas na gCúlchistí Coimeádta nuair a thabhaítear iad.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

Aithnítear gnóthachain agus caillteanas nár réadaíodh mar thoradh ar athruithe ar luacháil infheistíochtaí agus iasachtaí mar seo a leanas. Má tá Coimisiún Forbartha an Iarthair den tuairim go bhfuil an luach infheistíochta imithe faoi bhun an luacha carraireachta, déantar soláthar agus cuirtear de mhuirear ar an gcuntas loncaim agus Caiteachais é. Aithnítear gnóthachain nár réadaíodh i ngeall ar athluacháil infheistíochta sa chuntas loncaim agus Caiteachais sa chás inar féidir luach cóir na hinfeistíochta a mheas go hiontaofa.

Aithnítear díscríobh de thoradh bearnú sa chuntas loncaim agus Caiteachais faoin gceannteideal 'Toradh ar Chiste Infheistíochta agus Gnóthachain Imeachta'.

Is ar bhonn cuntas fabhrúithe a aithnítear ioncam eile.

e) Maoin, Gléasra agus Trealamh

Luaitear maoin, gléasra agus trealamh ag costas lúide dímhéas carntha, arna gcoigeartú d'aon soláthar i gcomhair bearnú. Tugtar dímhéas ar gach maoin, gléasra agus trealamh ag rátaí a mheastar a dhéanfaidh díscríobh ar chostas gach sócmhainne ar bhonn líne dírí thar a saol úsáideach measta, mar seo a leanas:

(i) Daingneáin agus Feis 15% in aghaidh na bliana

(ii) Ríomhairí 33% in aghaidh na bliana

f) Sócmhainní Airgeadais

De réir Alt 34 de FRS 102, feidhmíonn Coimisiún Forbartha an Iarthair iasachtaí lamháltais eintiteas um shochar poiblí (iasachtaí a bhronntar ar mhaithe le cuspóirí Choimisiúin Forbartha an Iarthair a chur chun cinn). Aithnítear iasachtaí ar dtús sa Ráiteas Staid Airgeadais ag an tsuíomh a eisítear don chliantchuideachta. Déantar athbhreithniú bliantúil ar na hiasachtaí ina dhiaidh sin le feiceáil cibé an bhfuil aon bhearnú iontu agus aithnítear aon chaillteanas sa Ráiteas Loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeáda.

Infheistíochtaí Neamhluaite

Tá na hinfeistíochtaí ar fad i gcuideachtaí neamhluaite. Nuair is féidir luaitear infheistíochtaí dá leithéid ag an luach cóir. Sainmhínítear luach cóir mar an méid a d'fhéadfaí sócmhainn a mhalartú uirthi idir páirtithe eolacha, toilteanacha in idirbheart fad láimhe.

I gcásanna nach féidir an luach cóir a thomhas go hiontaofa, déantar an infheistíocht a luacháil ag an gcostas mura mbíonn fianaise ann gur bearnaíodh é seo.

Sócmhainní Airgeadais Eile – Iasachtaí

Taispeántar iasachtaí ag luach na hiasachta gan íoc ach amháin má mheasann Coimisiún Forbartha an Iarthair gur mheath creidmheasacht an iasachtaí ar bhealach go bhfuil amhras tromchúiseach ann cibé an féidir an iasacht a ghnóthú. I gcásanna dá leithéid déantar an iasacht a luacháil ag a glanluach inréadaithe ionchais.

Ioncam ó Tháillí agus Iarmhéideanna Airgid

Coimeádtar ioncam ó tháillí a fhaightear agus imfhálaítear é le haghaidh infheistíochtaí sa todhchaí. Anuas ar infheistíochtaí cothromaí, iasachtaí agus ioncam ó tháillí, cuimsítear sa chiste um Fhorbairt an Iarthair iarmhéid airgid chun infheistíochtaí amach anseo a mhaoiniú.

g) Infháltais

Aithnítear infháltais ag a luach cóir, lúide soláthar i gcomhair fiachas amhrasach. Is soláthar sonracha é an soláthar i gcomhair fiachas amhrasach, agus leagtar síos é nuair atá fianaise chuspóireach ann nach mbeidh Coimisiún Forbartha an Iarthair in ann na suimeanna go léir atá le híoc leis a bhailiú. Aithnítear gluaiseachtaí sa soláthar i gcomhair fiachas amhrasach sa Ráiteas Loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Loncaim Coimeáda.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

h) Clár Forimill Thuaidh

Tá Clár an Fhorimill Thuaidh (CFT) ina chlár ciste forbartha réigiúnaí de chuid an AE faoi shnáithe Interreg. Chomhoibrigh Coimisiún Forbartha an Iarthair le CFT ar raon tionscadal forbraíochta réigiúnaí ar cuireadh tús leo in 2009 agus atá fós ar siúl (i measc na dtionscadal ar tugadh tacaíocht dóibh bhí tionscadail Bhithfhuinnimh ar nós RASLRES agus BioPAD agus tionscadail geilleagair chruthaithigh mar Creative EDGE agus Creative momentum).

Tagann 60% de chistiú CFT ón Aontas Eorpach agus tagann an 40% eile ó Choimisiún Forbartha an Iarthair. Déanann Coimisiún Forbartha an Iarthair na héilimh go díreach chuig rúnaíocht chomhlacht Interreg CFT agus é ag feidhmiú thar ceann chomhpháirtíocht leathan an tionscadail. Roimhe sin deimhníonn rialtóir náisiúnta céadleibhéil na costais i gcomhair comhlíonadh agus a luaithe is a bheidh deimhniú caiteachais eisithe ag an gcomhlacht seo déanann rúnaíocht CFT an t-éileamh a chomhdhlúthú agus a phróiseáil. Déantar éilimh a sceidealú gach sé mhí, ach tugtar faoi deara gurb é an t-aga tionscanta i gcomhair próiseála ag an CFT ná idir 12 mhí agus 18 mí.

Mar chuid den phróiseas sin tá Coimisiún Forbartha an Iarthair faoi réir iniúchadh tréimhsiúil an AE.

Aithnítear ioncam ar bhonn cuntas infhála. Áirítear mar ioncam fabhráithe ioncam atá dlite maidir le caiteachas a tabhaíodh, nuair nár cuireadh isteach an t-éileamh gaolmhar.

i) Sochair Fostaithe

Sochair ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha mar phá saoire mar chostas sa bhliain, agus áirítear sochair a fhabhraítear ag deireadh na bliana san fhigiúr Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas Staid Airgeadais.

Sochair Scoir

Bhí scéim pinsin le sochar sainithe dá cuid féin i bhfeidhm ag Coimisiún Forbartha an Iarthair roimhe seo, a bhí á maoiniú go bliantúil ar bhonn íoc mar a úsáidtear ó airgead a bhí ar fáil dó ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus ó ranníocaíochtaí a asbhaineadh ó thuarastail na foirne agus na mball. Feidhmíonn Coimisiún Forbartha an Iarthair Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí (“Scéim Aonair”) freisin, ar scéim le sochar sainithe í le haghaidh fostaithe inphinsin sa tseirbhís poiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin. Íoctar ranníocaíochtaí bhaill na Scéime Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Léiríonn costais phinsin na sochair phinsin a thuill fostaithe, agus taispeántar iad glan ar ranníocaíochtaí pinsean na foirne a íoctar ar ais leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail. Aithnítear méid atá comhfhreagrach don táille pinsean mar ioncam sa mhéid agus gur féidir é a fháil ar ais, agus déantar é a fhritháireamh le deontais a fhaightear sa bhliain chun íocaíochtaí pinsean a chomhlíonadh.

Léirítear gnóthachain nó caillteanais achtúireacha a thagann chun cinn ar dhliteanais scéime sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach, agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid atá inghnóthaithe ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

Léiríonn na ráitis airgeadais, ag a luach cóir, na sócmhainní agus na dliteanais a éiríonn ó oibleagáidí pinsean Choimisiún Forbartha an Iarthair agus aon mhaoiniú gaolmhar, agus aithnítear na costais a bhaineann le sochair phinsin a sholáthar sna tréimhsí cuntasíochta ina dtuillteanais fostaithe iad. Déantar dliteanais na scéime sochair scoir a thomhas ar bhonn achtúireach ag úsáid mhodh an aonaid réamh-mheasta creidmheasa.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

j) Breithiúnais agus Meastacháin Chuntasafóchta Thábhachtacha

Nuair a ullmhaítear na ráitis airgeadais bíonn ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a mbíonn tionchar acu ar na méideanna a thuairiscítear le haghaidh sócmhainní agus dliteanas ar dháta an chláir chomhardaithe agus ar na méideanna a thuairiscítear le haghaidh ioncaim agus costas i rith na bliana. Mar sin féin, mar gheall ar chomh casta is atá cúrsaí meastacháin fágann sé go bhféadfadh na torthaí iarbhir a bheith difriúil ó na meastacháin sin. Bhí an tionchar is suntasaí ag na breithiúnais seo a leanas ar mhéideanna a aithníodh sna ráitis airgeadais.

Sócmhainní Airgeadais Neamhthrádálte

Cinntear luach na sócmhainní airgeadais nach dtrádáiltear i margaí gníomhacha trí theicnící luachála a úsáid. Úsáideann Coimisiún Forbartha an Iarthair a bhreithiúnas chun modhanna éagsúla a roghnú agus déanann sé toimhdí atá bunaithe den chuid is mó ar shonraí inbhraite agus ar dhálaí a bhíonn i réim ar gach dáta tuairiscithe.

Bearnú iasachtaí

Déanann Coimisiún Forbartha an Iarthair athbhreithniú iomlán críochnúil ar a phunann iomlán iasachtaí ag gach dáta tuairiscithe chun a chinneadh cibé an bhfuil fianaise chuspóireach ann go bhfuil aon cheann dá chuid iasachtaí bearnaithe. Déantar measúnú ar iasachtaí de réir gach iasachta. Déantar soláthar maidir le hiasachtaí nuair atá amhras suntasach agus fíor ann maidir le hinbhailitheacht na suime atá gan íoc. Ina theannta sin, má tharlaíonn sé, i rith na bliana, go bhfuil fianaise chuspóireach ann go bhfuil aon iasacht aonair bearnaithe ann, aithneofar caillteanas sonrach.

Oibleagáid Sochair Scoir

Déantar na boinn tuisceana atá mar bhonn ag na luachálacha achtúireacha dá gcinntear na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí an mhéadaithe i leibhéil chúitimh amach anseo, rátaí mortlaíochta agus rátaí i dtreochtaí maidir le costas cúram sláinte) a thabhairt chun dáta gach bliain bunaithe ar dhálaí geilleagracha reatha, agus maidir le haon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsin agus iarscoir.

Is féidir leo seo a leanas tionchar a imirt ar na boinn tuisceana:

- (i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta aschuir ar bhannaí corparáideacha d'ardchaighdeán
- (ii) leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí sa mhargadh saothair sa todhchaí

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

2. Deontais Oireachtais

	2016	2016	2015	2015
Nótaí	€	€	€	€
An Roinn Ealaíon, Oidhreacht, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta (Vóta 33 Focheannteideal E.5)	1,639,185		1,282,968	
Ranníocaíochtaí Fostaithe Pinsean	(36,992)		(31,043)	
Deontas Oibriúcháin*		1,602,193		1,251,925

* Áirítear in ioncam don bhliain 2016 suim €200,000 a fuair Coimisiún Forbartha an Iarthair an 23 Nollaig 2016 i dtaca le Comhdháil ar an mBreatimeacht in 2017. Chuir an Roinn Coimisiún Forbartha an Iarthair ar an eolas an 6 Eanáir 2017.

3. Ioncam AE

	2016	2016	2015	2015
Nótaí	€	€	€	€
Ioncam AE dlite maidir le 2016		288,727		173,187

Is clár ciste forbartha réigiúnaí de chuid an AE faoi shnáithe Interreg é Clár an Fhorimill Thuaidh (CFT).

Cuireann an tAontas Eorpach (AE) 60% den mhaoiniú ar fáil agus cuireann Coimisiún Forbartha an Iarthair an fuilleach 40% ar fáil.

4. Ioncam eile

	2016	2016	2015	2015
Nótaí	€	€	€	€
An Roinn Ealaíon – Yeats 2015		0		423,102
Eile – Yeats 2015		0		88,500
		0		511,602

5. Ioncam ó Infheistíocht

	2016	2016	2015	2015
Nótaí	€	€	€	€
Ús iasachta faighte		301,250		328,324
Díbhinní ar infheistíocht		264,739		27,000
Ús ar thaiscí faighte		2,620		16,788
Táillí socraíochta		20,512		29,308
		589,121		401,420

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

6 A. Costais Oibriúcháin

– Coimisiún Forbartha an Iarthair

		2016	2014
	Nótaí	€	€
Tuarastail (lena n-áirítear ÁSPC na bhfostóirí)		827,804	708,540
Taisteal agus Cothú – an Fhoireann		69,430	49,540
Costais Phinsin	15A	203,008	238,957
Oiliúint agus Forbairt		20,246	4,754
Caidreamh Poiblí (feachtas LookWest san áireamh)		2,345	6,453
Táillí Gairmiúla (feachtas LookWest san áireamh)		86,116	80,730
Táillí Gairmiúla – Ciste Infheistíochta an Iarthair		36,181	11,064
Earcaíocht Foirne		5,247	21,687
Comhaltaí Boird			
Taisteal agus Cothú	6D	2,344	4,479
Táillí	6D	31,422	33,246
Cruinnithe agus Seimineáir		14,663	11,550
Fochoistí an Bhoird/Painéil Chomhairleacha			
Taisteal agus Cothú		3,873	5,022
Priontáil agus Dearadh		12,865	12,229
Speansais Oifige		40,928	39,033
Solas agus Teas		5,125	5,034
Deisiúcháin agus Cothabháil		8,369	12,161
Árachas		6,467	6,606
Táille Iniúchta		14,000	10,000
Cuntasaíocht agus Iniúchadh Inmheánach		25,518	24,995
Fógraíocht, Margaíocht agus Suibscríbhinní (feachtas LookWest san áireamh)		121,406	122,928
Yeats 2015		7,726	545,709
Teileachumarsáid		21,712	16,847
Dímheas	9	11,919	10,349
Speansais Éagsúla		523	250
		1,579,237	1,982,163

Is é Coimisiún Forbartha an Iarthair a d'íoc as Pá agus Tuarastail a bhain le Deontais AE/CFT

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

6 b. Costais Oibriúcháin – Clár an Fhorimill Thuaidh (CFT)

	2016	2015
	€	€
Taisteal agus Cothú – an Fhoireann	41,816	21,700
Taisteal agus Cothú – an Bord	0	84
Táillí Gairmiúla	60,243	7,667
Earcaíocht Foirne	0	799
Cruinnithe agus Comhdhálacha	12,864	3,225
Priontáil	3,665	5,395
Cothabháil TF	0	923
Cur Chun Cinn agus Foilseacháin	3,812	582
Speansais Oífige	3,663	3,666
Íocaíochtaí le Comhpháirtithe sa tionscadal um Chur Chuige Réigiúnach i leith Réitigh Fuinnimh In-athnuaite, íocaíochtaí comhpháirtí AE	39,309	86,869
	165,372	130,910

Ní dhearnadh aon phá ná tuarastail a bhain le CFT a mhuirearú ar na ráitis airgeadais.

6c. Príomhphearsanra Bainistíochta

Cuimsítear leis an bpríomhphearsanra bainistíochta i gCoimisiún Forbartha an Iarthair an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus comhaltaí an Bhoird Stiúrthóirí. B'ionann an cúiteamh iomlán a íocadh le príomhphearsanra bainistíochta, lena n-áirítear táillí agus speansais chomhaltaí an Bhoird agus luach saothair iomlán an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus €130,640, 2015: €132,145).

6d. Táillí agus Speansais Chomhaltaí an Bhoird

	2016	2016	2015	2015
	€	€	€	€
	Táillí	Taisteal & Cothú	Táillí	Taisteal & Cothú
An tUasal Paddy McGuinness	8,978	0	8,978	1,144
An tUasal Michael Frain	5,985	0	5,985	142
An tUasal Paul Keyes	4,489	0	5,985	0
An Dr Katie Sweeney	0	433	0	417
An tUasal Brendan Mooney	0	0	328	0
An tUasal Eugene Lavin	5,985	0	5,985	0
An tUasal Gerard Mullaney	5,985	1,728	5,985	1,997
An tUasal Deirdre Garvey	0	0	0	779
An tUasal Ann Higgins	0	183	0	0
	31,422	2,344	33,246	4,479

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

6e. Tuarastal an POF

	2016	2016	2015	2015
	€	€	€	€
	Tuarastal	Taisteal & Cothú	Tuarastal	Taisteal & Cothú
An tUasal Ian Brannigan	84,043	12,831	82,465	11,955
(Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Gníomhach agus Ceann Forbartha Réigiúnaí)				
16 Eanáir 2014				

Socraítear scála tuarastail an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin ag leibhéal an Phríomhoifigigh sa Státseirbhís. Ní oibríonn Coimisiún Forbartha an Iarthair scéim dámhachtaí i gcoibhneas le feidhmíocht Níor íocadh aon íocaíochtaí bónais leis na Príomhoifigigh Feidhmiúcháin. Is gnáthbhall de scéim aoisliúntais Choimisiún Forbartha an Iarthair é Ian Brannigan agus ní sháraíonn a chuid teidlíochtaí pinsin na gnáth-theidlíochtaí a leagtar síos i scéim aoisliúntais scéim sochair shainithe na hearnála poiblí.

6f. Raon na sochar iomlán d'fhostaithe

	2016	2015
	€	€
€60,000 – €69,999	1	1
€70,000 – €79,999	0	0
€80,000 – €89,999	2	2
€90,000 – €99,999	0	0

6g. Tobhach Pinsin

In 2016 baineadh €35,747 ó bhaill foirne chun íoc as an tobhach pinsin (2015: €37,130) agus íocadh an tsuim sin leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

7. Athrú ar luach na sócmhainní airgeadais

	2016	2015
	€	€
(Méadú)/Laghdú ar an soláthar i gcoinne iasachtaí	3,824	(523,907)
Méadú/(Laghdú) ar an luach cothromais	11,582,985	2,211,880
Méadú/(Laghdú) ar luach na sócmhainní airgeadais	11,586,809	1,687,973

8. Áitribh

Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair lonnaithe i dTeach an Diolúnaigh, foirgneamh le Comhairle Contae Ros Comáin agus atá faoi bhainistíocht Oifig na nOibreacha Poiblí. Tá an foirgneamh saor ó chíos agus ní áirítear aon soláthar sna cuntais i gcomhair cíosa.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

9. Sócmhainní Seasta

	2016	2015
	€	€
Costas/Luacháil amhail an 1 Eanáir	167,205	175,353
Breiseanna sa Bhliain	17,803	16,591
Diúscairtí	0	(24,739)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	185,008	167,205
Dímheas Carntha	155,076	169,466
Muirear don tréimhse	11,919	10,349
Diúscairtí	0	(24,739)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	166,995	155,076
Glanluach Leabhar amhail an 31 Nollaig	18,013	12,129

Is éard atá i Sócmhainní Seasta Daingneáin agus Feistis ar a bhfuil Glanluach Leabhar €1,719 (2015: €424) agus Trealamh Ríomhaire le Glanluach Leabhar €16,294 (2015: €11,705)

10a. Sócmhainní Airgeadais

	2016	2015
	€	€
Infheistíochtaí Cothromais ag luach cóir	20,658,213	7,692,856
Infheistíochtaí Cothromais ag costas	6,682,992	6,302,999
lasachtaí	4,902,506	5,079,138
Ioncam ó tháillí	310,034	289,522
Iarmhéid airgid ar fáil le haghaidh athinfheistíochta	5,259,067	6,272,367
Iarmhéid	37,812,812	25,636,882

Rinneadh luach cóir na n-infheistíochtaí an 31 Nollaig 2016 arbh fhiú €20.66 milliún iad a choigeartú de luach iomlán €11 milliún ag léiriú fáltas ó dhíol infheistíochtaí a diúscaíodh tar éis dheireadh na bliana.

10b. Infheistíochtaí Cothromais agus lasachtaí

	2016	2015
	€	€
Costas		
Luach Tosaigh amhail an 1 Eanáir	18,288,993	22,768,534
Breiseanna	2,258,045	1,569,665
Diúscairtí Cothromais agus Aisiocaíochtaí lasachtaí	(676,138)	(3,583,840)
Díscríobh	(2,121,999)	(2,465,366)
Costas amhail an 31 Nollaig	17,748,901	18,288,993
Soláthar le haghaidh Laghdú ar Luach/Athluachálacha		
Iarmhéid Tosaigh amhail an 1 Eanáir	(786,000)	3,367,338
Glaiseacht i Soláthar/Athluachálacha	(13,708,807)	(4,153,338)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	(14,494,807)	(786,000)
Luacháil amhail an 31 Nollaig		
Cothromas		
lasachtaí	27,341,204	13,995,855
	4,902,506	5,079,138
Iarmhéid	32,243,710	19,074,993

10c. Ioncam ó tháillí

	2016	2015
	€	€
Ioncam ó tháillí amhail an 1 Eanáir	289,522	260,214
Ioncam ó tháillí sa tréimhse	20,512	29,308
Úsáidte sa tréimhse		
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	310,034	289,522

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

10d. Iarmhéideanna airgid ar fáil le haghaidh athinfheistíochta

	2016	2015
	€	€
Iarmhéideanna airgid amhail an 1 Eanáir	6,272,367	3,886,079
Diúscairtí cothromais/aisíocaíochtaí iasachtaí sa tréimhse	676,138	3,583,840
Suimeanna athinfheistithe i gcothromas/iasachtaí sa tréimhse	(1,689,438)	(1,197,552)
Iarmhéideanna airgid amhail an 31 Nollaig	<u>5,259,067</u>	<u>6,272,367</u>

11. Infháiltais

	2016	2015
	€	€
Féichiúnaithe	0	30,500
Réamhíocaíochtaí	7,815	3,618
Deontais AE/Deontais CFT Infhaighte	280,957	97,529
	<u>288,772</u>	<u>131,647</u>

12. Suimeanna Iníochta

	2016	2015
	€	€
Creidiúnaithe agus Fabhruithe	138,614	156,445
Ioncam larchurtha	0	0
	<u>138,614</u>	<u>156,445</u>

13. Cuntas Caipitil

	2016	2016	2015	2015
	€	€	€	€
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		12,129		5,887
Aistriú chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais				
- Cistí leithdháilte le Sócmhainní Seasta a fháil	17,803		16,591	
- Suim a scaoileadh ar dhiúscairt	0		0	
- Suim amúchta de réir dímheas sócmhainne	(11,919)		(10,349)	
		<u>5,884</u>		<u>6,242</u>
		<u>18,013</u>		<u>12,129</u>

14. Ceangaltais Amach Anseo – WIF

	2016	Athluaite
	€	2015
Ceangaltais Tosaigh	2,403,804	2,602,831
Ceaduithe	4,831,050	2,483,854
Dícheangaltais	(1,248,404)	(1,113,216)
Íocaíochtaí Amach	(2,258,045)	(1,569,665)
Ceangaltais Deiridh	<u>3,728,405</u>	<u>2,403,804</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

15. Costais Sochair Scoir

a) Anailís ar na costais sochair scoir iomlána a cuireadh chun dochair an Ráitis loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Coimeádta

	2016	2015
	€	€
Costais na seirbhíse reatha	150,000	140,000
Ús ar dhliteanais na scéime sochair scoir	90,000	130,000
Ranníocaíochtaí fostaithe	(36,992)	(31,043)
	203,008	238,957

b) Gluaiseacht i nglan-oibleagáidí sochair scoir sa bhliain airgeadais

	2016	2015
	€	€
Glan-oibleagáidí sochair scoir amhail 1 Eanáir	(3,577,000)	(2,300,000)
Costais na seirbhíse reatha	(150,000)	(140,000)
Costas úis	(90,000)	(130,000)
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach	(256,000)	(1,020,000)
Pinsin a íocadh sa bhliain	48,000	13,000
Glan-oibleagáidí sochair scoir an 31 Nollaig	(4,025,000)	(3,577,000)

c) Maoiniú iarchurtha le haghaidh sochar scoir

Aithníonn an Coimisiún na méideanna seo mar shócmhainn a fhreagraíonn don fhiachas iarchurtha neamh-mhaoinithe do shochair scoir bunaithe ar an tacar toimhdí a bhfuil cur síos orthu thuas agus i bhfianaise roinnt teagmhas a tharla roimhe seo. Áirítear leis na teagmhais sin an bunús reachtúil chun an scéim sochair scoir a bhunú, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le pinsin seirbhíse poiblí a mhaoiniú lena n-áirítear ranníocaíochtaí fostaithe agus an próiseas meastachán bliantúil.

Níl aon fhianaise ag an gCoimisiún nach leanfaidh an beartas maoinithe seo ar aghaidh ag íoc as méideanna dá leithéid de réir an chleachtais reatha.

Is mar seo a leanas a bhí an glan-mhaoiniú iarchurtha maidir le sochair scoir a aithníodh sa Ráiteas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Coimeádta:

	2016	2015
	€	€
Maoiniú inghnóthaithe maidir le costais sochair scoir na bliana reatha	240,000	270,000
Deontas Stáit a caitheadh le sochair scoir a íoc	(48,000)	(13,000)
	192,000	257,000

Is ionann an tsócmhainn maoinithe iarchurtha le haghaidh sochar scoir an 31 Nollaig 2016 agus €4.025M (2015: €3.577m).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

d) Stair na n-oibleagáidí sochair shainithe

	2016	2015	2014	2013
	€	€	€	€
Oibleagáidí sochair scoir	4,025,000	3,577,000	2,300,000	2,200,000
Caillteanais/(gnóthachain) ó thaithí ar dhliteanais scéim sochair shainithe	(138,000)	(100,000)	(147,000)	(147,000)
Céatadán de dhliteanais an phlean	3.4%	2.8%	6.0%	7.0%

e) Cur síos ginearálta ar an Scéim

Feidhmíonn Coimisiún Forbartha an Iarthair scéim aoisliúntais neamh-mhaoinithe le sochar sainithe don fhoireann. Íoctar teidlíochtaí aoisliúntais a éiríonn faoin Scéim as ioncam reatha agus cuirtear chun dochair an Ráitis loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Coimeádta iad, glan ar ranníocaíochtaí aoisliúntais fostaithe, sa bhliain ina mbíonn siad infíoctha.

Is socrú críochnúil faoi thuarastal pinsin le sochar sainithe atá sa Scéim. Dá réir, déantar sochair agus ranníocaíochtaí a shainiú trí thagairt a dhéanamh do rialacháin “shamplacha” reatha i scéimeanna san earnáil phoiblí. Soláthraíonn an Scéim pinsin (ochtóduithe in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtóduithe in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin do chéilí agus leanaí. Is é atá i gceist le Gnáthaois Scoir an lá a sroicheann an ball 65 bliain d’aois, agus tá daoine a bhí ina mbaill roimh 2004 i dteideal imeacht ar scor gan laghdú achtúireach ó aois 60 bliain. Téann pinsin atá á n-íoc (agus á n-iarchur) i méid go ginearálta ar bhonn lánroghnach i gcomhréir le boilsciú ginearálta tuarastail.

Le héifeacht ón 1 Eanáir 2013, beidh iontrálaithe nua ina mbaill de Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí. Tugann sé sin sochair bunaithe ar mheántuilleamh gairmréime athluacháilte ag teacht le méaduithe ar an bPraghasinnéacs Tomhaltóirí. Beidh aois scoir íosta na Scéime nasctha leis an aois a fhaigheann duine an Pinsean Stáit.

Tá na torthaí a leagtar amach thíos bunaithe ar luacháil achtúireach na ndlíteanas i leith bhaill foirne ar fónamh, ar scor agus iarchurtha an Choimisiúin amhail an 31 Nollaig 2016.

Thug achtúire cáilithe neamhspleách faoin luacháil sin ar mhaithe leis an gcaighdeán cuntasáíochta, Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais Uimh. 102 - Sochair Scoir (FRS 102).

I measc na bpríomhthoimhdí airgeadais a úsáideadh, bhí:

	2016	2015
	€	€
Ráta an mhéadaithe ar thuarastail	2.50%	2.50%
Ráta an mhéadaithe ar shochair scoir á n-íoc	2.50%	2.50%
Ráta lascaine	1.85%	2.35%
Ráta boilscithe	1.75%	1.75%
Meánionchais saoil sa todhchaí	2016	2015
	€	€
Fear atá 65 bliain d’aois	21.1 bliain	22 bliain
Bean atá 65 bliain d’aois	23.6 bliain	25 bliain

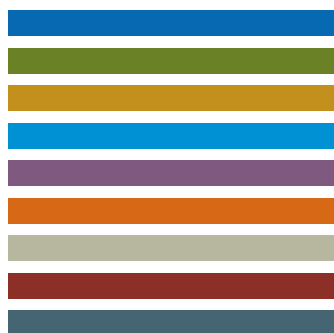
16. Nochtadh Páirtithe Gaolmhara

Ghlac an Coimisiún nósanna imeachta de réir an Chóid Chleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit i ndáil le nochtadh leasanna ag comhaltaí an Choimisiúin, agus cloíodh leis na nósanna imeachta sin sa bhliain 2016.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (Ar Lean)

17. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomh an bord stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais seo lena n-eisiúint an 15/12/2017

GIORRÚCHÁIN

GIORRÚCHÁIN

CSO	An Phríomh-Oifig Staidrimh
CER	An Coimisiún um Rialáil Fuinnimh
ELTI	Tionscnamh Turasóireachta Liteartha na hEorpa
FTE	Coibhéis Lánaimseartha
FAP	Painéal Comhairleach an Chiste
FREED	Acmhainní Maoinithe i gcomhair nuálaíochta i bhForbairt Fiontar Fuinnimh
GMIT	Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo
GREBE	Fiontar Gnó um Fhuinneamh In-athnuaite a Ghiniúint
IEA	Cumann Onnmhaireoirí na hÉireann
LCDC	Coiste Forbartha Pobail Áitiúil
NPA	An Clár Forimill Thuaidh agus an Artaigh
OÉ	Ollscoil na hÉireann
OECD	An Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta
RSA	Regional Studies Association
SME _{na}	Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide
SRDO	An Oifig um Fhorbairt Straitéiseach Réigiúnach
WDC	Coimisiún Forbartha an Iarthair
WIF	Ciste Infheistíochta an Iarthair

Coimisiún Forbartha an Iarthair
Teach Diolúin, Bealach an Doirín,
Contae Ros Comáin, Éire.

Guthán: +353 (0) 94 9861441

Facs: +353 (0) 94 9861443

Ríomhphost: info@wdc.ie

Suíomhanna Gréasáin: www.wdc.ie